ÅRSPLAN 2026-2027

51 49 44 80
post@eigeroy-barnehage.no

Innholdsfortegnelse

DEL 1.....6

INFORMASJON TIL FORELDRE.....6

Årshjul for barnehageåret 2026-2027.....7

Tilvenning.....8

De fem første dagene.....9

Oppstartssamtale.....10

HVERDAGEN I BARNEHAGEN.....11

Dato for oppstart.....11

Dagsrytme.....11

Kidplan - Kommunikasjonsløsning.....12

Levering og henting.....13

Garderobe, klær og utstyr.....14

Måltid.....15

Barn som sover.....15

Bleier.....16

Sykdom.....16

Barnas ferie.....16

FORELDRESAMARBEID.....17

Samarbeid mellom hjem og barnehage.....17

Daglig kontakt.....17

Foreldresamtaler.....17

Foreldremøter.....17

Foreldreråd og samarbeidsutvalg (SU).....17

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER.....18

DEL 2.....19

FORMALITETER.....19

VÅR VISJON - "FOR BARNET".....20

VERDIER, INKLUDERING OG MANGFOLD.....21

Respekt.....21

Tilknytning.....21

Lek.....22

Inkludering og mangfold.....22

PEDAGOGISK GRUNNSYN.....23
BARNEHAGENS KJERNEOMRÅDER.....24
Omsorg.....**24**
Lek.....**24**
Læring.....**24**
Danning.....**24**
BARNS RETTIGHETER OG MEDVIRKNING.....26
TRYGGHET OG TRIVSEL.....27
Trygghet.....**27**
Trivsel.....**28**
BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....29
Relasjonsbygging.....**29**
Natur og friluftsliv som satsingsområde.....**29**
PRAKTISKE RUTINER OG DIGITAL PRAKSIS.....31
Søvn og hvile.....**31**
Digital kommunikasjon og informasjon.....**31**
Digital pedagogisk praksis.....**31**
SAMARBEID MED FORELDRE OG EKSTERNE AKTØRER.....33
Lovgrunnlag og rammeplan.....**33**
Praktisk gjennomføring av foreldresamarbeid.....**33**
Formelle organer for samarbeid.....**33**
Rettigheter og plikter.....**34**
Barnets rettigheter.....**34**
SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER.....34
Ekstra bemanning og tverrfaglig samarbeid.....**34**
Tidlig innsats.....**35**
Samarbeid med hjemmet.....**35**
Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI).....**35**
Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og opplæringskontor.....**35**
Internasjonalt samarbeid og samfunnsengasjement.....**36**
Forebygging og avdekking av vold og overgrep.....**36**
OVERGANGER I BARNEHAGEN: FRA HJEM TIL BARNEHAGE, MELLOM AVDELINGER OG TIL SKOLEN.....37
Fra hjem til barnehage.....**37**
Overganger innad i barnehagen.....**37**
Overgang fra barnehagen til skolen.....**38**
Juridisk og pedagogisk forankring.....**39**
Slik omsetter vi dette i praksis i barnehagen.....**39**

ANDRE TILBUD BARNA FÅR I EIGERØY BARNEHAGE.....40
Svømmeopplæring.....**40**
SELMA - Sosial og emosjonell utvikling og livsmestring.....**40**
Betydning for barnas utvikling.....**41**
PEDAGOGISK VURDERING OG UTVIKLINGSARBEID.....42
Læringsmiljø og pedagogisk analyse.....**42**
Hovedprinsipper i modellen.....**42**
Slik fungerer prosessen.....**42**
Rammeplanen legger vekt på.....**43**
Slik omsetter vi dette i praksis.....**43**
Organisering av LP-modellen.....**43**
Analysemodell.....**44**
ALTERNATIV OG SUPPLERENDE KOMMUNIKASJON I BARNEHAGEN.....45
Lovforankring og rettigheter.....**45**
Praktisk implementering av ASK i barnehagen.....**46**
ASK som del av barnehagens verdigrunnlag.....**46**
PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE.....47
Kommunikasjon, språk og tekst.....**48**
Kropp, bevegelse, mat og helse.....**49**
Kunst, kultur og kreativitet.....**50**
Natur, miljø og teknologi.....**51**
Antall, rom og form.....**52**
Etikk, religion og filosofi.....**53**
Nærmiljø og samfunn.....**54**
Prinsipper for progresjon og personalets rolle.....**55**

KILDER OG REFERANSER.....56
Lover og forskrifter.....**56**
Rammeplan.....**56**
FNs barnekonvensjon.....**56**
Faglige kilder, program og samarbeidspartner.....**56**

EIGERØY BARNEHAGE

Uførfjellveien 35, 4374 Egersund

Telefon: 51 49 44 80

Mobiltelefon daglig leder: 466 11 775

E-post: post@eigeroy-barnehage.no



Telefon: 477 95 831

ANSATTE:

Christine Pongyan
Sandra Tengs
Charlotte Ness Myklebust
Therese Helvig
Hanne Vågeng
Nazanin Sheaeirad
Thea Myklebust



Telefon: 477 95 834

ANSATTE:

Tone Midbrød
Nicole Jessica Florea
Iselin Kristensen Leidland
Marit Ege
Merete Pedersen



Telefon: 477 95 828

ANSATTE:

Hanne Torgersen
Lisa Marie Vanglo Harkin
Aina Terese Omdal
Kristin Nevland
Sara Skadberg
Frida Iversen Melhus

BARNEHAGENS STYRENDE ORGANER

Daglig leder: Loyd Kaasa

Medlemmer i styret:

Foreldrerepresentanter: Vetle Visslund (styreleder), Mai Linn Jondal, Even Utheim Myklebust, Egil Eik Svanes, Benedicte Tengsareid

Varamedlemmer: Elisabeth Karlsen & Therese Tronerud

Barnehagerepresentater: Hanne Torgersen & Merete Pedersen

Dugnadsansvarlig: Thomas Fanebust Bergen

Samarbeidsutvalget: Velges på foreldremøte 15. september 2026

Kjære foreldre,

Takk for at dere har valgt Eigerøy barnehage som en viktig del av barnets oppvekst. Vi vet at barnehagehverdagen er et felles prosjekt mellom hjem og barnehage, og vi verdsetter det gode samarbeidet og den tilliten dere viser oss hver dag.

Årsplanen inneholder
Del 1 Viktig og nyttig informasjon til foreldre
Del 2 Mer detaljert informasjon om forventninger til hvordan vi som ansatte skal utøve vårt pedagogiske ansvar og arbeid.

Vi håper årsplanen gir dere god innsikt i hvordan vi arbeider, hva dere kan forvente av oss, og hvordan vi sammen kan støtte barnas trivsel, mestring og utvikling. Vi oppfordrer dere til å være aktive medspillere – still spørsmål, del erfaringer, og kom med innspill. Barnas og foreldrenes stemmer er viktige for oss, og deres medvirkning bidrar til å gjøre barnehagen enda bedre for alle.

Sammen skaper vi et barnehagemiljø preget av åpenhet, tillit og fellesskap, der alle barn får mulighet til å være seg selv, bli sett og hørt, og utvikle tro på egne evner. Vi ser frem til et nytt barnehageår fylt med lek, læring, vennskap og gode opplevelser – sammen med dere og barna deres.

Vår årsplan er utarbeidet med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagen, barnehageloven og FNs barnekonvensjon, og bygger på våre felles verdier: respekt, tilknytning og lek. Vi ønsker at barnehagen skal være et trygt, inkluderende og utviklende sted for alle barn, der omsorg, lek, danning og læring går hånd i hånd.

Med vennlig hilsen
Alle oss i Eigerøy barnehage

Denne årsplanen er godkjent av samarbeidsutvalget i Eigerøy barnehage 11.08.2026. Årsplanen revideres årlig i forkant av nytt barnehageår.

DEL 1

INFORMASJON TIL FORELDRE

Årsplanen skal gi dere som foreldre innsikt i barnehagens innhold, mål og aktiviteter gjennom året. Den skal bidra til forutsigbarhet og være et grunnlag for et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.

For at hverdagen skal fungere best mulig, er det viktig at dere holder dere oppdatert på:
1. Praktisk informasjon om rutiner, klær og utstyr
2. Viktige datoer som møter, turer og planleggingsdager
3. Beskjeder som formidles gjennom våre informasjonskanaler

Vi ønsker et godt samarbeid med dere foreldre, og oppfordrer dere til å ta kontakt dersom dere har spørsmål, innspill eller behov for en samtale. Sammen skaper vi en trygg og god barnehagehverdag for barna.

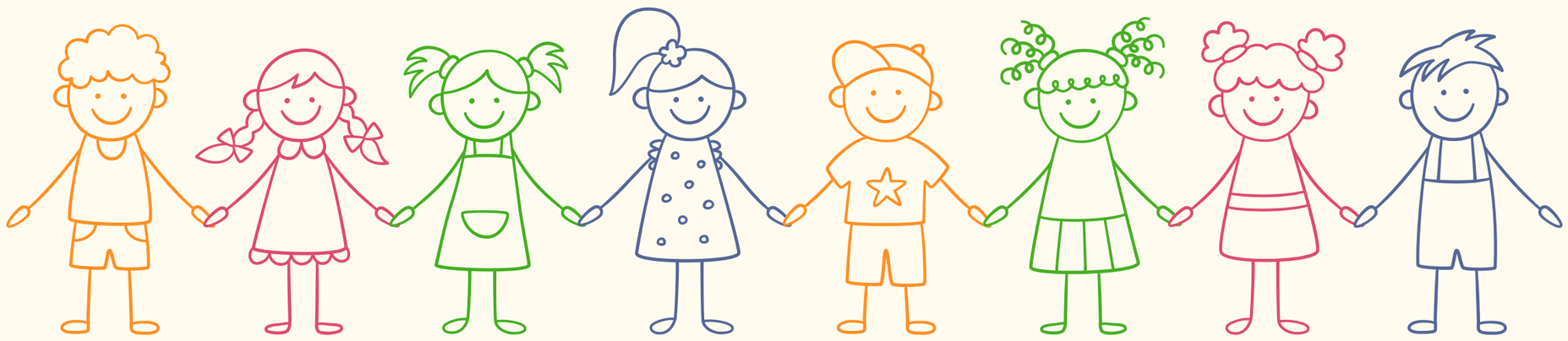

ÅRSHJUL FOR BARNEHAGEÅRET 2026-2027

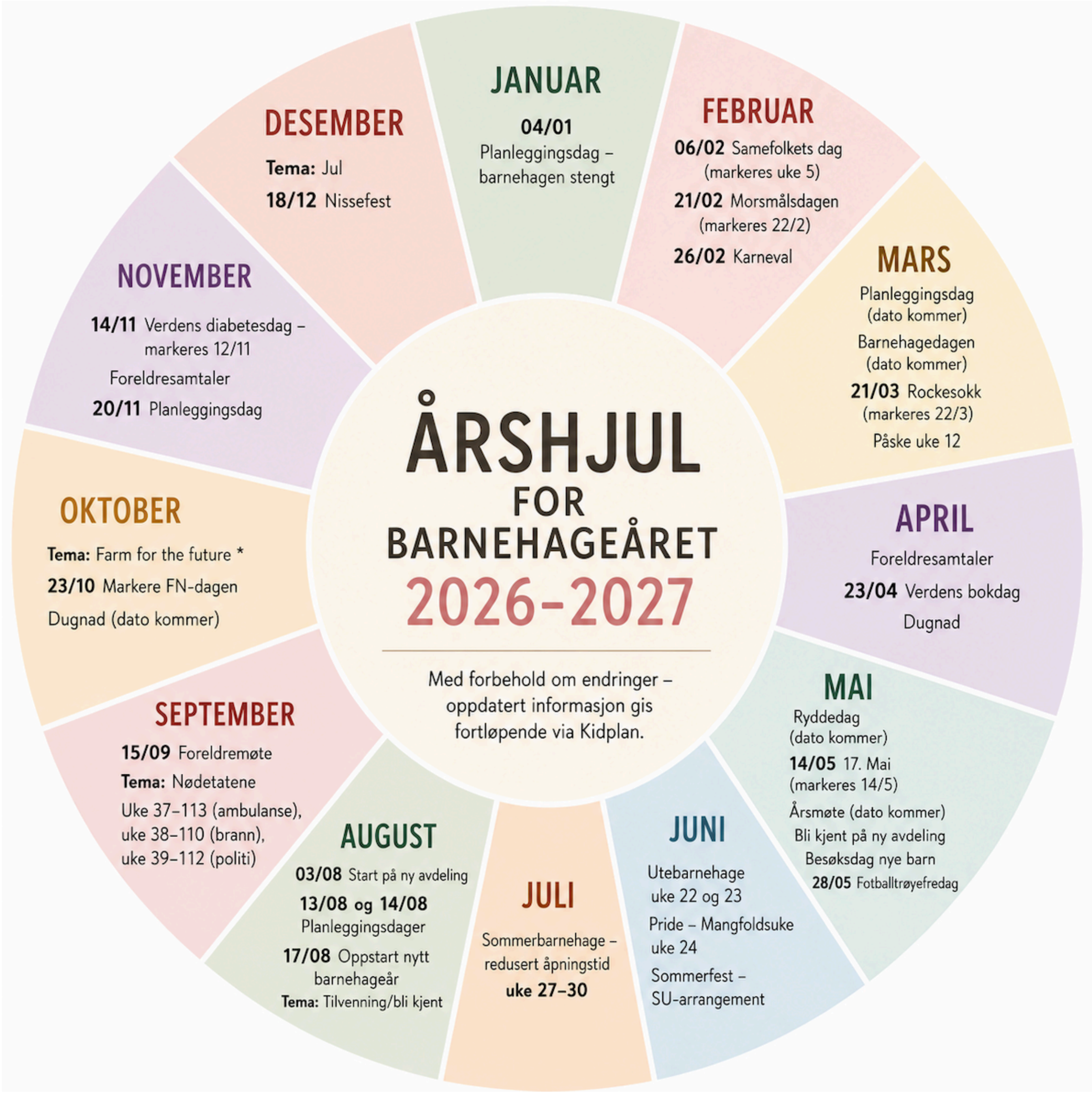

TILVENNING

Målet vårt er at barna skal få en god start i barnehagen, der de blir kjent på avdelingen og danner seg trygge relasjoner til personalet og de andre barna. Vi har satt av fem dager til oppstart sammen med dere, slik at tilvenningen kan skje i barnets tempo og tilpasses det enkelte barn. Dere foreldre spiller en viktig rolle i denne tilvenningsprosessen. Den første uken er dere foreldre til stede sammen med oss for å gi barna ekstra støtte og trygghet.

Barns behov for tilknytning og utforsking henger tett sammen. Barna utforsker verden med utgangspunkt i en trygg base, som er dere foreldre. Når barna blir redde, sinte eller trøtte, vender de tilbake til denne basen for å få trøst og påfyll. I tilvenningsperioden er målet at vi gradvis overtar denne rollen som trygg base og er tilgjengelige voksne som både støtter barnas utforsking og tar imot dem når de trenger nærhet. I tilvenningsdagene følger vi derfor faste rutiner og en forutsigbar dagsrytme. Dere foreldre oppfordres til å delta i leken og hjelpe til med av- og påkledning, bleieskift, måltider og soving, slik at barna får oppleve noe kjent på et nytt sted. Hvor trygge dere som foreldre fremstår i tilvenningsperioden, kan påvirke barnets prosess med å bli kjent. Personalet er der for å støtte, informere og gi råd – be gjerne om en samtale ved behov.

Vi er oppmerksomme på barnas signaler og tilpasser oss til barnas individuelle behov.
Har dere og barnet behov for flere tilvenningsdager, avtaler vi dette underveis. Vi oppfordrer også til kortere dager den første perioden, for å unngå at barnet blir trett og lei og forbinder barnehagen med noe negativt. Nyere forskning viser at en slik skånsom tilvenning er positiv for barnas trivsel og utvikling. Gjerne kan nære familier bidra med levering og henting i de første ukene etter tilvenning. Det er mange inntrykk og opplevelser som skal bearbeides og ikke minst lange perioder borte fra dere.



Barnet kan få en reaksjon to-tre uker etter oppstart når de forstår at det er her de faktisk skal være. Dersom dette skjer, ber vi dere fortsette med de samme leveringsrutinene som før og ha tillit til oss. Stabilitet og gjentakelse gir barnet trygghet. Ring oss for å høre hvordan det går, dersom dere er urolig. Det er viktig at dere alltid sier ifra til barnet når dere går, og ikke drar avskjeden ut for lenge. På denne måten får barnet tillit til dere. Barnet vet at dere går, men også at dere kommer tilbake. Det skaper forutsigbarhet for barnet dere.

DE FEM FØRSTE DAGENE

Dag 1: 2 timer
Deres ansvar er:
o Hovedansvar for barnet. Være tilgjengelig og i nærheten av barnet hele tiden. Dette gjelder også for barn som blir fort kjent i barnehagen.
o Delta aktivt i dagens aktiviteter sammen med deres barn.
o Stelle barnet, sitte sammen under måltider, aktiviteter og lek.
o Bli kjent med personalet, samt noen av de andre foreldrene og barna.
o Spør om alt dere lurer på.

Vårt ansvar er:
o Være i nærheten for å bli kjent med barnet, dets behov og måte å kommunisere på.
o Informere dere om barnehagens rutine og innhold, og svare på eventuelle spørsmål.

Dag 1 avtaler vi tidspunkt for de kommende dagene.

Dag 2: 3 timer
Deres og vårt ansvar er likt som dag 1. Ved behov for søvn, er det dere foreldre som skal legge barnet i barnehagen.

Dag 3: 4 timer
Deres og vårt ansvar forblir likt som dag 1, men vi i personalet skal gradvis forsøke å overta for dere foreldre i lek, bleieskift og under måltid. Ved behov for søvn, kan vi i samarbeid med dere legge barnet i barnehagen.

Dag 4: 5 timer

Vi i personalet skal som på dag 4 gradvis overta deres ansvar for barnet. Vi skal leke, gi kos/trøst, skifte bleier, hjelpe barnet under måltid og legge barnet. Dere vil derfor denne dagen bli oppfordret til å ta en tur på pauserommet når det lar seg gjøre. Vi vil lese barnets signaler og hente dere ved behov.

Dag 5: 5 timer

Gjennomføres likt som dag 4. Igjen leser vi barnets signaler og behov, og tilpasser dagen der etter.



Rumler det i magen i tilvenningsuken? På kjøkkenet vårt finner dere drikke (vann, kaffe, te), og brødmat med et bredt utvalg pålegg. Ønsker dere noe annet, kan dere ta med matpakke som kan nytes på pauserommet.

Vi ber om at snus ikke nytes synlig for barn (eller sjefen). Snus/røyk/medisiner skal ikke være tilgjengelige for barn!

OPPSTARTSAMTALE

I forbindelse med oppstart vil en av de pedagogiske lederne på avdelingen ha en oppstartsamtale med dere foreldre. Før samtalen får dere tilsendt et oppstartsamtaleskjema på e-post, som dere skal fylle ut og ta med på samtalen. Gi beskjed i god tid dersom dere ønsker en papirutgave av skjemaet.

HVERDAGEN I BARNEHAGEN

Etter hvert som barnet blir trygt og kjent, faller hverdagen på plass med sine faste rutiner. De samme prinsippene om trygghet og forutsigbarhet som preger tilvenningen, følger barnet videre gjennom hele barnehagedagen. For at hverdagen skal fungere best mulig, er vi avhengig av et godt samarbeid med dere foresatte. Nedenfor finner dere viktig informasjon om hverdagen i barnehagen.

DATO FOR OPPSTART

Nytt barnehageår starter mandag 17. august 2026. Dette er de nye barnas første dag i barnehagen og markerer starten på tilvenningsuken. Barn som bytter avdeling, flytter over til sin nye avdeling i UKE 32, mandag 3. august.

DAGSRYTME

Tid	Aktivitet
06.30	Barnehagen åpner
	Frilek inne
07.30–08.15	Frokost
	Frilek inne
09.00	Tur, frilek inne/ute
	Vi ber om at barna leveres innen 09.00 på turdager
10.30/11.00	Lunsj
12.00–13.00	Hvilestund
13.30	Fruktmåltid
14.00	Frilek (inne/ute)
16.30	Barnehagen stenger
Vi lever i et samfunn som forholder seg til klokkeslett. De eneste definitive klokkeslettene i denne oversikten er åpningstid og stengetid.	

KIDPLAN - KOMMUNIKASJONSLØSNING

Eigerøy barnehage har et samarbeid med PBL Mentor, som leverer kommunikasjonsløsning til barnehager.

Dere får tilgang til Kidplan den dagen barnet starter, som er barnehagens digitale kommunikasjonsplattform og brukes til å holde dere foreldre oppdatert om barnets hverdag. Her deler vi blant annet viktige beskjeder, planer, bilder og informasjon om det som skjer i barnehagen. Dere kan også sende meldinger til barnehagen og følge med på praktisk informasjon knyttet til barnet. Vi anbefaler at dere sjekker Kidplan jevnlig og har varslinger på, slik at dere får med dere viktig informasjon fra barnehagen.

Personvern i Kidplan

All informasjon behandles i henhold til personvernerklæringen og kun autoriserte brukere har tilgang. Bilder og personopplysninger håndteres etter samtykke fra foreldre og vi arbeider kontinuerlig for å ivareta barnas personvern.



Når vi deler bilder i Kidplan er hovedfokuset på situasjonen, aktiviteten og det barna opplever sammen, fremfor enkeltbarn og ansikter.

Formålet med publisering på åpne sosiale medier er å vise frem barnehagens aktivitet og pedagogiske arbeid. Bruk av bilder behandles i henhold til personvernerklæringen. Ta en titt på erklæringen inne på vår nettside. https://eigeroy-barnehage.no



Gjerne følg oss på våre sosiale medier for et lite innblikk i hverdagen vår:

eigeroy_barnehage

Eigerøy Barnehage

LEVERING OG HENTING

Levering:

Barnet skal alltid følges inn og overleveres til personalet ved levering. Dette sikrer at personalt får registrert at barnet er kommet, og bidrar til en trygg overgang fra hjem til barnehage. Dersom barnet går inn selvstendig, er det viktig at foresatte forsikrer seg om at personalet har sett og tatt imot barnet før de forlater barnehagen.

Før frokost kan barnet leveres der personalet oppholder seg. Under frokosten ønsker vi at barnet leveres på avdelingen, slik at personalet kan følge barnet videre til måltidet. Dette bidrar til matro og gode rammer for barna som spiser. Dersom det ikke er personale tilgjengelig på avdelingen, kan barnet leveres på kjøkkenet.

Kjernetiden i barnehagen er mellom 9-14. Aktiviteter som tur, samlinger o.l. arrangeres i dette tidsrommet. Beskjeder vil sendes i Kidplan dersom barnet bør leveres innenfor et bestemt tidspunkt.

Kun voksne skal håndtere porten, lukk porten og ta på hempe, ikke slipp ut eller inn andres barn.

Vi ber om at foresatte registrerer i Kidplan dersom barnet har fri, er syk eller kommer senere enn vanlig

Sko skal tas av i yttergarderobe, barnet gjennomfører håndvask før overlevering.

Henting:

Ved henting er det viktig at dere foreldre gir beskjed til personalet, slik at vi får registrert at barnet er hentet. Av hensyn til barnets sikkerhet leveres barnet kun til foresatte eller personersom er godkjent på forhånd. Dersom det er andre som skal hente, må dette avtales på forhånd, enten muntlig eller i Kidplan.

Henting er en viktig overgang fra barnehage til hjem. Vi oppfordrer derfor til at dere setter av litt tid, slik at barnet får avsluttet lek og aktiviteter på en god måte. Når barnet er hentet og forlater barnehagens område sammen med dere foreldre, er det dere som har ansvaret for barnet. Dersom uteområdet benyttes etter henting, ligger tilsynsansvaret hos dere.

Personalet forsøker så langt det lar seg gjøre å være tilgjengelig ved henting, og vi legger vekt på god dialog med foresatte. Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker en tilbakemelding om barnets dag.

GARDEROBE, KLÆR OG UTSTYR

Garderobe og utstyr

o Sørg for at barnet alltid har nok skiftetøy i garderoben.
o Vannflasken tas med hjem daglig for vask.
o Tegninger og annet formingsmateriell tas med hjem jevnlig.
o Alt yttertøy tas med hjem hver fredag for gjennomgang og eventuell vask.
o Klær, smokker, sko og annet utstyr merkes med navn.

Klær i barnehagen

Vi er ute hver dag, og barna må ha tilgjengelig klær og sko til all slags vær, årstid og aktivitet. Barnet må ha tilgjengelig:

o Regntøy
o Dress
o Lue, Votter
o Støvler, Sko
o Ull- eller fleeceklær ved behov



Av hensyn til sikkerheten ber vi om at klær og sko ikke har lange snorer. Barn som bruker bleie, bør ha klær som er enkle å ta av og på.

MÅLTID

Barnehagen serverer alle dagens måltider: frokost, lunsj og fruktmåltid.

Frokost: Havregrøt, knekkebrød, ulike frokostblandinger. Drikke: melk, Biola, vann.

Lunsj: Grove brød med variert pålegg (fiskepålegg, kjøttpålegg, smørepålegg, ost, grønnsaker og egg)

Fruktmåltid: Frukt og grønnsaker. Knekkebrød og skorpor med variert pålegg. De yngste barna tilbys brød ved behov.



Hver avdeling serverer varm lunsj hver tredje uke, og barna får anledning til å delta i matlagingen. På fredager baker vi rundstykker sammen med barna som serveres til alle ved lunsj. Vi ønsker å legge til rette for gode matvaner gjennom et sunt og variert kosthold med minst mulig sukker i hverdagen. Ved enkelte markeringer og tradisjoner som jul og sommeravslutning, serveres det også mat og drikke som hører naturlig til feiringen.

Kostpenger dekker frokost, lunsj og fruktmåltid som serveres i barnehagen. Gjeldende sats faktureres sammen med foreldrebetalingen.

BARN SOM SOVER

Barna sover ute i vogn. Dere foreldre må selv sørge for vogn, sovepose og eventuelt annet soveutstyr barnet trenger. Vi har mulighet til å oppbevare vognen i barnehagen dersom dere ønsker dette.

Tutt, koseklut eller kosedyr kan gjerne være med dersom det bidrar til trygghet og gode søvnrutiner. Vi tilrettelegger for barnas individuelle søvnbehov og følger anbefalinger som vektlegger betydningen av tilstrekkelig søvn for barnets trivsel, utvikling og læring.



Barnet trenger: vogn, sovepose etter årstid, evt. smokk, kos, bamse.

BLEIER

Barnehagen tilbyr bleieavtale. Avtalen koster 200,- per måned og faktureres sammen med foreldrebetalingen. Dersom dere ikke benytter bleieavtalen, må dere selv sørge for bleier til barnet. Av praktiske hensyn ber vi om at det ikke brukes bleiebukser (Up & Go).

Vi gir beskjed når det er behov for påfyll av bleier.



SYKDOM

For å begrense smittespredning og ivareta barnas trivsel i barnehagen, ber vi om at følgende retningslinjer følges:

o Barn med feber skal være feberfrie en hel dag før de kommer tilbake i barnehagen.
o Ved oppkast eller diaré skal barnet være hjemme i 48 timer etter siste symptom.
o Dersom barnet trenger medisiner i barnehagetiden, må foresatte fylle ut et medisineringsskjema og gi informasjon om dosering og tidspunkt for medisinering.



Lenke:
https://forms.cloud.microsoft/Pages/ResponsePage.aspx?id=z0C4FHhV20SWl_fIaDU5_-Zo7c4RgpNKgLiTEYGEBX9UQjc3UEZCREFRQlZEMVhVRDZHTVhCNjRWTS4u
o Vi følger FHI sine anbefalinger i veilederen «Når må barnet være hjemme fra barnehagen?»
o Husk å registrere fravær i Kidplan.

BARNAS FERIE

For å kunne planlegge bemanning på en god måte, ber vi om at all ferie og alt fravær registreres i Kidplan så snart datoene er kjent.

Ved korte ferier og inneklemte dager sender vi ut forespørsler i Kidplan for å få oversikt over hvilke barn som kommer i barnehagen.

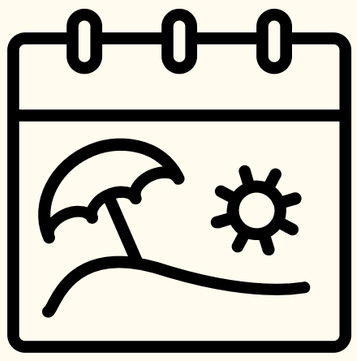

I hovedferien skal barna ha minst tre sammenhengende uker ferie i perioden fra 1. juni til 15. august. Hovedferien registreres i Kidplan innen 31. mars.

FORELDRESAMARBEID

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

I Eigerøy barnehage legger vi stor vekt på et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Et trygt og åpent samarbeid er viktig for barnets trivsel, utvikling og trygghet. Vi ønsker en god dialog med dere foreldre og oppfordrer dere til å ta kontakt dersom det er noe dere lurer på eller ønsker å snakke om.

DAGLIG KONTAKT

Den daglige kontakten ved levering og henting er en viktig del av samarbeidet mellom hjem og barnehage. Her kan vi utveksle informasjon om barnets dag, trivsel og behov. Dersom det er behov for en lengre samtale, avtaler vi gjerne et tidspunkt som passer.

FORELDRESAMTALER

Vi tilby foreldresamtaler to ganger i året. Samtalene handler om barnets trivsel utvikling og hverdag i barnehagen. I tillegg gjennomfører vi en oppstartsamtale med nye familier. Ved behov kan vi også avtale ekstra samtaler.

FORELDREMØTER

Det arrangeres foreldremøter i løpet av året, som regel på høsten. Her informerer vi om barnehagens arbeid, planer og aktiviteter. Foreldremøtene gir også mulighet til å stille spørsmål og komme med innspill.

FORELDRERÅD OG SAMARBEIDSUTVALG (SU)

Alle foreldre i barnehagen er medlemmer av foreldrerådet. Foreldrerådet skal bidra til et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Samarbeidsutvalget (SU) består av representanter for foresatte og ansatte. Utvalget behandler saker som er viktige for barnehagens innhold og drift. Det formelle mandatet til foreldrerådet og samarbeidsutvalget er nærmere beskrevet i Del 2.



SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

Noen ganger trenger barn og familier støtte fra andre enn barnehagen. Vi samarbeider derfor med blant annet pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjonen, barnevernstjenesten og kommunens innsatsteam for barn og unge. Målet er at barn skal få riktig hjelp så tidlig som mulig.

Vi har jevne samarbeid med disse instansene gjennom året, blant annet gjennom LP-grupper og URT-møter.

Dersom vi ser behov for oppfølging rundt deres barn, vil dere bli informert og involvert. Dere kan også selv ta kontakt med oss dersom dere har spørsmål eller bekymringer knyttet til barnets trivsel eller utvikling.

En mer utfyllende beskrivelse av samarbeidet med andre instanser finner dere i Del 2.

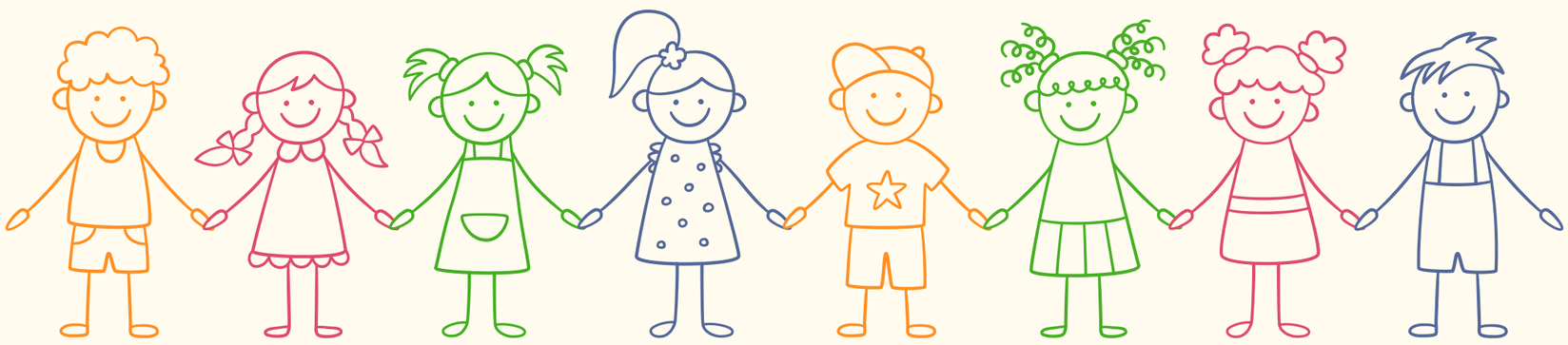

DEL 2

I denne delen beskriver vi det formelle grunnlaget for årsplanen og hvordan vi arbeider med omsorg, lek, læring og danning. Innholdet er forankret i barnehageloven, rammeplanen og FNs barnekonvensjon, og viser forventningene til hvordan vi som ansatte utøver vårt pedagogiske ansvar.

FORMALITETER

Barnehagen utarbeider en årsplan som et sentralt arbeidsverktøy for personalet. Årsplanen legger til rette for langsiktig og systematisk planlegging, og gir grunnlag for refleksjon, vurdering og videreutvikling av barnehagens pedagogiske praksis. I tillegg til årsplanen utarbeides det planer for kortere og lengre perioder, samt for ulike barnegrupper etter behov, for å sikre kontinuitet og progresjon i tilbudet.

Årsplanen dokumenterer barnehagens pedagogiske valg og begrunnelser, og gir informasjon om barnehagens arbeid til myndigheter, samarbeidspartnere, foreldre og andre interesserte. Den synliggjør hvordan barnehagen arbeider for å oppfylle formål og innhold slik det er fastsatt i barnehageloven og rammeplanen, samt eventuelle lokale tilpasninger fra barnehageeier.

Daglig leder (styrer) har ansvar for å lede prosessen med å utarbeide årsplanen i samarbeid med pedagogisk leder og øvrig personale. Hele personalgruppen skal involveres for å sikre felles forståelse og forankring. Årsplanen skal godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg, der både foreldre og ansatte er representert. Planen skal tydelig vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring, og hvordan progresjon ivaretas for alle barn.

Det skal fremgå hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet, og hvordan barnehagen vurderer og dokumenterer sitt pedagogiske arbeid. Årsplanen skal også vise hvordan barnehagen tilrettelegger for tilvenning av nye barn, og hvordan samarbeid og sammenheng med skolen ivaretas for å sikre trygge overganger.

I samiske barnehager skal årsplanen bygge på den samiske årstidskalenderen, og vise hvordan det pedagogiske arbeidet knyttes til årets gang og endringer i naturen, med utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjon.

Barnehagens årsplan skal være forankret i erfaringer, forskning, innspill fra foreldre og offentlige føringer. Målet er å gi et oversiktlig og forståelig bilde av barnehagens verdigrunnlag, holdninger og arbeidsmetoder, samt hvilke lover og forskrifter som gjelder for virksomheten. Årsplanen skal bidra til å svare på spørsmål om hva foreldre og barn kan forvente av barnehagen, hvordan det arbeides med de ulike fagområdene, og hvorfor enkelte valg er gjort. Ta gjerne kontakt dersom noe er uklart eller det er behov for mer informasjon.

Sentrale kilder:

- Lov om barnehager §§ 1–2, 3–4, 7, 8
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, kap. 7–9
- FNs barnekonvensjon art. 3 og 12

VÅR VISJON – «FOR BARNET»

Visjonen “For barnet” er retningsgivende for alle våre valg og handlinger. Den minner oss om at barnets beste alltid skal stå i sentrum. Når vi planlegger, vurderer og gjennomfører det pedagogiske arbeidet, reflekterer vi over hva som er til det beste for barnet og hvordan vi kan bidra til at hvert enkelt barn får utvikle seg fra sine egne forutsetninger.

Å arbeide “for barnet” betyr at vi ser, hører og anerkjenner hvert barn for den de er. Vi møter barna med varme, omsorg og engasjement, og vi legger til rette for at de skal oppleve trygghet, mestring, glede og læring i hverdagen. Visjonen forplikter oss til å være tilstedeværende voksne som tar ansvar for å skape et inkluderende fellesskap der alle barn opplever at de har en verdi og en plass.



VERDIER, INKLUDERING OG MANGFOLD

Grunnverdier i Eigerøy barnehage: respekt, tilknytning og lek

Respekt

I Eigerøy barnehage er respekt en grunnleggende verdi som skal prege møte mellom barn, foreldre og ansatte. Respekt innebærer at alle anerkjennes som likeverdige, uavhengig av religion, hudfarge, legning, etnisitet, funksjonsevne eller andre forskjeller. Dette er forankret i barnehagelovens formålsparagraf og rammeplanens krav om å fremme likeverd, mangfold og gjensidig respekt.

- Alle barn, foreldre og ansatte møtes med åpenhet, anerkjennelse og likeverd.
- Personalet arbeider aktivt for å synliggjøre mangfold og fremme gjensidig respekt, blant annet gjennom markeringer og symboler som blant annet regnbueflagget.
- Det legges vekt på å skape et miljø hvor alle barn blir sett, hørt og anerkjent for den de er.
- Personalet reflekterer jevnlig over egne holdninger og praksis for å sikre at respekt for menneskeverdet gjennomsyres i hverdagen.

Tilknytning

Tilknytning er avgjørende for barns trygghet, trivsel og utvikling. Barnehagen legger vekt på å bygge gode relasjoner mellom barn, foreldre og ansatte, særlig ved oppstart og i overganger. Dette samsvarer med rammeplanens krav om å ivareta barnas behov for omsorg og trygghet, og å samarbeide tett med hjemmet. Den praktiske gjennomføringen av tilvenningen er nærmere beskrevet i Del 1.

- Personalet er bevisst på at tillit bygges over tid, og møter barna på en sensitiv og imøtekommende måte.
- Voksne er til stede for barna, gir beskjed når de forlater rommet, og arbeider for å skape trygge, stabile relasjoner.

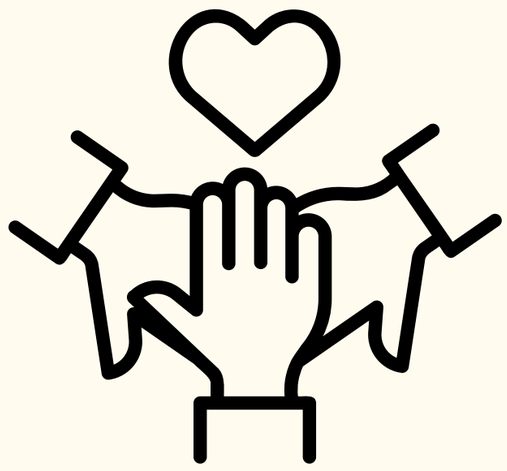

Lek

Lek har en sentral plass i barnehagen og anerkjennes både for sin egenverdi og som arena for barns utvikling, læring og sosialisering. Barnehagen skal legge til rette for at barna får tid, rom og materiell til å leke, både inne og ute, og at leken ikke avbrytes unødvendig. Dette er i tråd med barnehageloven og rammeplanens bestemmelser om lekens betydning for barns allsidige utvikling.

- Barna får god tid og rom til lek, både inne og ute, uten unødvendige avbrytelser.
- Leker og materiell er tilgjengelig og tilpasset barnas ulike behov og interesser.
- Barnehagens rom og uteområder er innredet for å skape trygge og inspirerende lekemiljøer, med ulike kroker for fordypning og uforstyrret lek.
- Personalet deltar i leken på barnas premisser og støtter barn inn i leken ved behov.
- Leken prioriteres fremfor planlagte aktiviteter når barna er dypt engasjert, og voksne veileder og støtter barns utforskning og mestring.
- Uteleken gir barna mulighet til å utfordre seg fysisk og utvikle motoriske ferdigheter, med voksne som oppmuntrer til å prøve seg.

Inkludering og mangfold

Barnehagen jobber med å fremme inkludering, toleranse og respekt for alle. Vi legger til rette for et trygt og inkluderende miljø der alle barn opplever tilhørighet, blir sett og anerkjent som en viktig del av fellesskapet. Vi ser på ulikheter som en berikelse, og jobber aktivt for å fremheve og verdsette mangfoldet i barnehagen. Som en del av dette velger vi å flagge med regnbueflagget hos oss, for å markere hva barnehagen står for – et fellesskap preget av likeverd, åpenhet og respekt for alle barn og familier

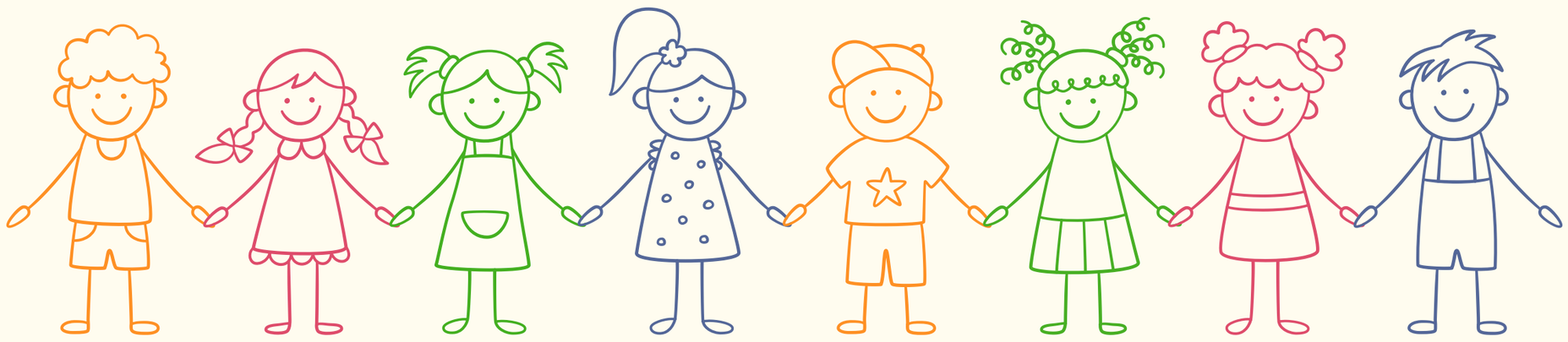

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Vårt pedagogiske grunnsyn bygger på et helhetlig menneskesyn, der hvert barn blir sett som kompetent, nysgjerrig og en aktiv deltaker i eget liv og læring. Dette synet på barnet som subjekt – et unikt individ med egne tanker, følelser og meninger – er grunnleggende for all vår praksis. I tråd med Rammeplanen for barnehagen skal barnehagen ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for at de kan gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Vi anerkjenner at barns medvirkning og danning er gjensidige prosesser, der danning oppstår i møte mellom mennesker gjennom dagliglivets praksis, erfaringer og barnas egen meningsskaping. God omsorg og trygg tilknytning fremmer disse danningsprosessene – er barnet trygt, tåler det av og til å være usikkert og blir ikke redd for å vise sin nysgjerrighet overfor andre.

Lek er selve kjernen i vårt pedagogiske arbeid. Rammeplanen understreker at barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg og lek, læring og danning er sentrale deler av barnehagens læringsmiljø. Leken har en egenverdi i barns liv – den er barnas viktigste arena for å skape opplevelser, gjøre erfaringer, bearbeide inntrykk og utvikle sosial kompetanse. Gjennom leken lærer barna å samarbeide, ta andres perspektiv, forholde seg til regler og utvikle språket sitt. Forskning viser at leken fremmer kreativitet, fantasi og evnen til problemløsning.

Personalets rolle er å være tilstedeværende, sensitive voksne som ser barnet, lytter, støtter og veileder – uten å overta leken. Vi er en trygg base for barna, tilgjengelige på barnets premisser slik at de kan utforske omgivelsene med trygghet for å søke omsorg, ros og anerkjennelse. Gjennom anerkjennende kommunikasjon, undring og gode relasjoner legger vi grunnlaget for barnets selvstendighet, mestringsfølelse og tro på egne ressurser – verdier som følger barnet videre i livet.



BARNEHAGENS KJERNEOMRÅDER

Barnehagen arbeider med omsorg, lek, læring og danning som en helhetlig tilnærming. Disse områdene er tett knyttet sammen, utfyller hverandre, og danner grunnlaget for barns utvikling.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for trygghet, trivsel og utvikling av empati. Personalet skal møte barna med varme, respekt og anerkjennelse, og støtte dem i å utvikle tillit til seg selv og andre. Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner og bidra til at barna både mottar og gir omsorg.

Lek

Leken har en sentral plass og egenverdi i barnehagen. Gjennom lek utvikler barna sosial kompetanse, språk, kreativitet og mestringsfølelse. Barnehagen skal gi rom for ulike typer lek og sikre at alle barn får delta og oppleve glede og fellesskap. Personalet skal inspirere til, støtte og delta i lek på barnas premisser, og bidra til at alle inkluderes.

Læring

Barnehagen skal være en arena for helhetlig læring, hvor barns nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede stimuleres. Læringen skjer i samspill med andre og gjennom varierte erfaringer, både planlagte og spontane. Barnehagen skal støtte barnas initiativ og bidra til progresjon og utvikling tilpasset den enkeltes forutsetninger.

Danning

Danning er et sentralt og sammensatt begrep i barnehagens arbeid. I Rammeplanen beskrives danning som en livslang prosess hvor barn utvikler evne til å reflektere, stille spørsmål, ta egne valg og delta aktivt i fellesskapet. Barnehagens oppgave er å legge grunnlaget for dette gjennom trygge relasjoner, støtte i utviklingen av identitet og et læringsmiljø preget av medvirkning, etisk refleksjon og respekt. Barna møtes som individer med egne erfaringer og perspektiver. Danning skjer i et helhetlig samspill mellom omsorg, lek, læring og sosialt fellesskap. Personalet skal bidra med erfaringer, verdier og kunnskap som styrker barnas selvstendighet, kritiske tenkning og etiske bevissthet. Målet er å støtte barnas utvikling som hele mennesker – både i møte med seg selv og i møte med andre.

En sentral del av danning handler om å styrke barnas selvfølelse. Barna skal oppleve at de er betydningsfulle og verdifulle for fellesskapet. De skal få bekreftelse på egne tanker og følelser, kjenne at deres stemme har verdi, og få rom for å bidra og mestre. Dette er i tråd med FNs barnekonvensjon artikkel 29, som understreker at danning skal utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig.

I Eigerøy barnehage skal personalet:

- støtte barna i å utvikle en trygg identitet og tro på egne evner.
- anerkjenne ulike behov, meninger og uttrykksformer.
- legge til rette for at barna blir hørt og får reell innflytelse i hverdagen.
- fremme et miljø der barna opplever tilhørighet, likeverd og medansvar.
- stimulere barna til å reflektere rundt rett og galt, og bidra til fellesskapet på egne premisser.

Gjennom hverdagssituasjoner, lek, samtaler og samhandling støtter vi barna i å bli seg selv, med respekt for egne og andres grenser. Et viktig aspekt ved danning er nemlig trygghet i egen kropp og forståelse for at vi er forskjellige. I Eigerøy barnehage arbeider vi aktivt og faglig forankret med barns kropp, seksualitet og grenser. Gjennom lek og dialog får barna mulighet til å utforske og kjenne etter hva som føles riktig for dem.

Et konkret eksempel er vannlek om sommeren, der barna selv får velge om de vil bade nakne, i undertøy eller med badetøy. På denne måten får barna erfaringer med egne kroppslige grenser og med å respektere andres valg. Noen barn trives best nakne, andre føler seg tryggest med klær – det viktige er at barnet får bestemme selv, uten skam eller utrygghet. Dette arbeidet er forankret i Rammeplanen og Barnekonvensjonen. Barns kroppslige utforskning er en naturlig del av utviklingen og handler ikke om seksualitet slik det forstås i voksenverdenen. Åpenhet rundt kropp og nakenhet kan bidra til både livsmestring, helse og trygghet.

Vi samarbeider tett med foreldre for å ivareta individuelle ønsker og behov. Foreldre som ønsker at barnet skal bruke undertøy eller badetøy under vannlek, bes gi beskjed til avdelingen og sørge for at nødvendig skiftetøy er tilgjengelig.

BARNS RETTIGHETER OG MEDVIRKNING

I Eigerøy barnehage er barns rett til medvirkning en grunnleggende verdi, forankret i barnehageloven §3, rammeplanen kapittel 4 og FNs barnekonvensjon artikkel 12. Dette innebærer at alle barn skal få mulighet til å uttrykke sine meninger og påvirke sin hverdag, uavhengig av alder, funksjonsnivå og kommunikasjonsform.

- Barnehagen legger til rette for at barn kan delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens innhold. Barna får jevnlig mulighet til å uttrykke sine ønsker og synspunkter, både gjennom verbale og non-verbale uttrykk. Personalet er bevisst på å tolke og ta på alvor signaler fra barn som ikke har verbalt språk, og benytter alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) der det er behov.
- Det er få fastlagte aktiviteter i løpet av dagen, slik at det blir rom for å følge opp barnas initiativ, interesser og ønsker. Dette gir barna reell innflytelse på innholdet i hverdagen og gjør det mulig å tilpasse aktiviteter etter barnas behov og engasjement.
- Alle barn skal få uttrykke følelser og tanker, og oppleve at deres perspektiver blir respektert. Personalet legger til rette for at barna kan være seg selv i et trygt fellesskap, og oppmuntrer til undring, utforskning og samtaler om små og store spørsmål.
- Ytringsfrihet og tankefrihet respekteres. Personalet veileder barna i å forstå sosiale normer og samspill uten å undertrykke deres nysgjerrighet eller uttrykksbehov, og unngår å manipulere barnas tanker. Det er viktig at alle barn får oppleve å bli hørt og tatt på alvor, og at deres meninger tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.
- Medvirkning handler også om å gi barn erfaring med demokratiske prosesser og fellesskapsverdier. Barnehagen støtter barna i å lytte til hverandre, forhandle, samarbeide og ta hensyn til både egne og andres behov.

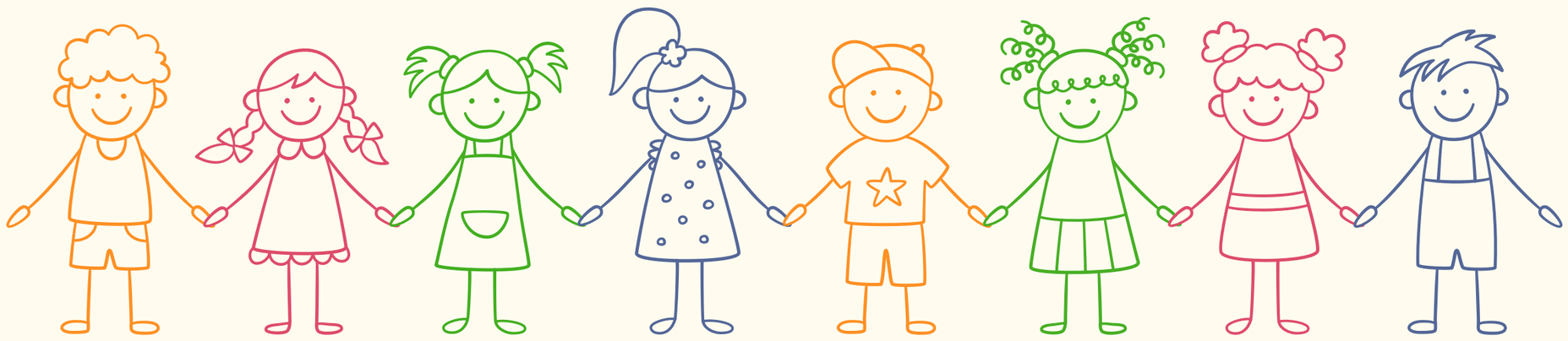

TRYGGHET OG TRIVSEL

Trygghet

I Eigerøy barnehage er trygghet grunnmuren for alt arbeid med barn. Med utgangspunkt i tilknytningsteorien (Bowlby, Ainsworth) ser vi at barn som opplever trygge relasjoner til personalet, får større frihet til å utforske, leke og lære. Rammeplanen for barnehagen understreker at barnehagen skal gi barna en trygg base, og FNs barnekonvensjon slår fast barns rett til beskyttelse og omsorg.

Vårt arbeid med trygghet starter med forutsigbare rammer: dagen har faste rutiner for måltider, samling, hvile, lek og utetid. Overganger som å gå ut eller inn fra utelek eller rydding før mat, skjer etter god forberedelse. Vi bruker sanger, visuelle støtter eller tydelige verbale signaler som «om fem minutter rydder vi». Hvert barn har en voksen som har spesielt ansvar for å følge med på barnets trivsel, og som er en stabil voksen å knytte seg til. Den voksne har et spesielt ansvar for å observere barns trygghet, trivsel og utvikling i barnehagen. Samtidig hjelper vi hverandre til å se at alle barn har det trygt og godt i hverdagen.

Personalet bekrefter barnas følelser ved å sette ord på det barna føler og opplever. Personalet er aktivt til stede der barna er – i leken både inne og ute, ved bordene under måltider, under samlingsstund og i garderoben under overganger. Vi følger med på lekemønstre og går inn straks vi ser utrygghet, konflikter eller tegn til utestengelse. Krenkelser stoppes umiddelbart med tydelige, rolige grenser. Voksne fungerer som aktive støttespillere for barn som strever med å komme inn i lek, og vi bruker smågrupper for lettere å kunne gripe inn ved behov og støtte der det trengs. Vi har nulltoleranse for mobbing, sårende språk og utestengelse.

For barn med særskilte behov tilrettelegger vi miljøet med visuelle støtter ved å bruke ASK-bilder. I samarbeid med hjemmet vektlegger vi faste rutiner ved levering, en trygg tilvenningsperiode for nye barn, og tett daglig informasjon om hvordan barnet har hatt det. Vi evaluerer trygghetsarbeidet gjennom observasjoner og refleksjoner under avdelingsmøter, pedagogisk ledermøter og personalmøter. Målet er at hvert barn i Eigerøy barnehage skal føle seg sett, ivaretatt og trygg – slik at barnehagen blir et sted de har lyst til å være, og hvor de tør å være akkurat seg selv.

Trivsel

I Eigerøy barnehage er trivsel en grunnleggende forutsetning for at barn skal kunne leke, lære og utvikle seg. Med utgangspunkt i positiv psykologi, Seligman og Csikszentmihalyi, ser vi at trivsel handler om å oppleve positive følelser, engasjement, gode relasjoner, mening og mestring. Rammeplanen for barnehagen understreker at barnehagen skal fremme trivsel, livsglede og mestring hos barna, og FNs barnekonvensjon slår fast barns rett til å bli hørt og tatt på alvor.

Vårt arbeid med trivsel starter med en varm og inkluderende atmosfære der alle barn blir verdsatt. Vi bruker tid hver dag på å snakke med barna om hvordan de har det, og vi lytter aktivt til både verbale og non-verbale uttrykk. Det fysiske miljøet er tilrettelagt for trivsel: rommene er ryddige og innbydende, leker er hele og tilgjengelige, og uteområdet er spennende og utfordrende på barnas egne premisser. Vi markerer høytider, bursdager og hverdagsøyeblikk som skaper glede og fellesskap.

Personalet i Eigerøy barnehage jobber aktivt for å fremme trivsel gjennom hele dagen. Vi organiserer dagen med en god balanse mellom fri lek og voksenstyrte aktiviteter, mellom ro og bevegelse, og mellom inne- og utelek. Voksne er aktive lekestøtter som går inn i leken for å berike den, for å hjelpe barn som strever med å få venner, og for å forebygge utestengelse. Vi bruker samlingsstunder til å snakke om følelser, vennskap og hvordan vi kan være gode mot hverandre. Når vi ser tegn på mistrivsel – som et barn som trekker seg unna, virker lei seg eller ofte er i konflikt – griper vi fatt umiddelbart. Vi snakker med barnet, observerer situasjonen og setter inn tiltak som å inkludere barnet i en mindre gruppe, gi ekstra støtte i overganger eller tilpasse aktiviteter til barnets interesser. For å styrke fellesskapet bruker vi samarbeidsleker og aktiviteter hvor barna må hjelpe hverandre. Vi feirer små og store mestringsøyeblikk, for eksempel når et barn klarer å knyte skoene selv eller dele en leke med en venn.

I samarbeid med hjemmet innhenter vi foreldres kunnskap om hva som skaper trivsel for akkurat deres barn, og vi gir tett tilbakemelding om hvordan barnet har hatt det i løpet av dagen. Vi evaluerer trivselsarbeidet gjennom observasjoner og refleksjoner under avdelingsmøter, pedagogisk ledermøter og personalmøter. Målet er at hvert barn i Eigerøy barnehage skal oppleve glede, tilhørighet og mestring – slik at barnehagen blir et sted de gleder seg til å komme til hver dag.

BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER

Barnehagen har to satsingsområder dette barnehageåret: relasjonsbygging og natur og friluftsliv. Natur og friluftsliv kobles til lekemiljøprosjektet i ulike turområder og ute i barnehagen.

Relasjonsbygging

Relasjonsbygging er grunnlaget for barns trivsel, utvikling, lek og læring i barnehagen. Våre verdier – respekt, tilknytning og lek – skal gjennomsyre praksisen og ligge til grunn i møtene mellom barn, ansatte og foresatte. Trygge relasjoner er avgjørende for at barn skal oppleve tilhørighet, utvikle seg og delta aktivt i fellesskap. Rammeplanen understreker at barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted preget av omsorg, sensitivitet, respekt og gode relasjoner. Slike relasjoner gir barn trygghet, støtter deres psykiske helse, og gjør dem i stand til å utforske, uttrykke seg og samhandle med andre.

Vi legger særlig vekt på å etablere trygge tilknytningsrelasjoner mellom barn og voksne. Gjennom tilstedeværende, tilgjengelige og omsorgsfulle voksne skaper vi et miljø der barna blir sett, forstått og anerkjent. Denne tryggheten gir et godt grunnlag for lek, læring og sosial deltakelse. Lek og relasjoner henger tett sammen. Gode relasjoner gjør det mulig for leken å oppstå og utvikle seg. Gjennom relasjoner og samspill i lek lærer barna å samarbeide, forstå andre, håndtere konflikter og oppleve fellesskap.

Positive relasjoner til voksne i barnehagen kan ha stor betydning for barns utvikling. Forskning viser at tidlige erfaringer med nære og stabile relasjoner bidrar til utvikling av tillit til andre mennesker og legger grunnlaget for evnen til å inngå i positive relasjoner senere i livet. Gjennom arbeid med relasjonsbygging ønsker vi å skape en barnehage preget av trygghet, varme og tilhørighet. Vi ser relasjoner som grunnmuren i alt pedagogisk arbeid, og som en avgjørende faktor for barns trivsel, utvikling og livsmestring.

Natur og friluftsliv som satsingsområde

Natur og friluftsliv er et sentralt satsingsområde i vår barnehage og en viktig del av det pedagogiske arbeidet gjennom hele året. Vi ønsker å gi barna varierte erfaringer i naturen gjennom alle årstider, både i barnehagens uteområde og i ulike turområder i nærmiljøet.

Naturen gir mulighet til å utforske, undre seg, oppleve mestring og utvikle glede ved å være ute. I rammeplanen fremheves det at barnehagen skal bidra til at barna opplever naturen som arena for lek, læring og utforsking. Barna skal få erfaringer med friluftsliv og utvikle respekt for naturen og begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. Gjennom gode naturopplevelser ønsker vi å legge grunnlag for at barna utvikler tilhørighet til naturen og opplever glede, omsorg og ansvar for miljøet rundt seg.

Naturen gir et rikt og variert læringsmiljø som stimulerer barns fantasi, kreativitet og nysgjerrighet. Når barna bygger hytter, utforsker småkryp, bruker naturmaterialer i lek og beveger seg i skog og terreng, utvikler de både sosial kompetanse, språk og evnen til å håndtere utfordringer og samarbeid. Naturen gir også rom for frilek og utforskning på barnas egne premisser, og har stor betydning for barns helhetlige utvikling. Barn lærer gjennom aktive erfaringer og deltakelse. I naturen får de bruke kroppen, sansene og nysgjerrigheten i autentiske og meningsfulle læringssituasjoner. Naturmiljøer gir også særlige muligheter for fysisk utvikling og risikomestring. Når barna klatrer, balanserer, løper i ulendt terreng og utforsker ulike naturområder, styrkes motoriske ferdigheter, kroppsbevissthet og mestringstro. Gjennom slike erfaringer får barna utvikle selvstendighet og trygghet i møte med utfordrende situasjoner.

Forskning viser at nærkontakt med naturen har positiv betydning for barns helse og trivsel. Barns kroppslige og sanselige møter med naturen kan bidra positivt til både immunforsvar, psykisk helse og generell utvikling. Når barn får grave i jorda, kjenne på naturmaterialer og oppholde seg i skog og natur, møter de et rikt sansemiljø som stimulerer utvikling av hjernen. Naturen kan bidra til ro, konsentrasjon og opplevelse av tilstedeværelse. Gjennom arbeidet med natur og friluftsliv ønsker vi å skape et trygt, inspirerende og inkluderende miljø hvor alle barn får mulighet til å oppleve mestring, fellesskap og glede. Vi ønsker at erfaringene barna får i naturen skal bidra til nysgjerrighet, lærelyst og en varig glede over friluftsliv og det å være ute.

Som en del av satsingsområdet vil vi også arbeide med utvikling av lekemiljøer i uteområdet vårt og i naturmiljøet rundt barnehagen. Vi ønsker å legge til rette for varierte og inspirerende lekemiljøer som inviterer til utforskning, kreativitet, samarbeid, fysisk aktivitet og relasjonsbygging. Gjennom bevisst bruk av naturmaterialer, ulike turområder og barnehagens uteområde ønsker vi å skape miljøer som gir barna gode muligheter for lek, samspill og opplevelser i naturen

PRAKTISKE RUTINER OG DIGITAL PRAKSIS

Søvn og hvile

Barnehagen ser søvn og hvile som en viktig del av barnas helse, trivsel og utvikling. Vi legger til rette for at barna får den roen de trenger i løpet av dagen, tilpasset deres individuelle behov. Personalet samarbeider med foreldrene om rutiner og følger barnas signaler. I Eigerøy barnehage tilbyr vi fleksible løsninger. Noen barn sover lenge, mens andre tar en kort pause. De får selv velge hvor og hvordan de ønsker å hvile – i vogn, på madrass eller i en rolig krok. Personalet er til stede og følger med på barnas behov, og sørger for at overgangen mellom aktivitet og hvile blir trygg og forutsigbar. Gjennom god dialog med foreldrene justeres rutinene etter hvert som barnas behov endrer seg. På denne måten får barna energi til å leke, lære og delta aktivt i fellesskapet resten av dagen.

Digital kommunikasjon og informasjon

All informasjon til foreldre formidles digitalt via Kidplan, som inkluderer e-post, SMS og dokumenter. Foreldrene har ansvar for å legge inn beskjeder, ferier og annet fravær i systemet. Signerte samtykker er tilgjengelige for foreldrene til enhver tid, og gjelder så lenge barnet går i barnehagen eller til samtykket trekkes tilbake. For at samtykket skal gjelde må begge foreldre signere. Personvernet ivaretas i tråd med personopplysningsloven og barnehageloven, og all behandling av personopplysninger skjer i samsvar med gjeldende regelverk.

Digital pedagogisk praksis

Digital praksis i Eigerøy barnehage er forankret i Rammeplan for barnehagen og barnehageloven. Vi legger til grunn at de yngste barna først og fremst skal lære gjennom lek, samtale, høytlesning, fysisk aktivitet og utforsking med kropp og sanser. Digitale verktøy skal være et supplement til – aldri en erstatning for – disse aktivitetene. I tråd med Helsedirektoratets nasjonale skjermråd og signalene fra Kunnskapsdepartementet om en oppdatert rammeplan, vektlegger vi sterkt begrenset skjermbruk: barn under to år skal unngå skjerm, og for de eldste barna holdes passiv skjermbruk på et minimum

Vi skiller tydelig mellom passiv skjermbruk og aktiv, skapende bruk av digital teknologi. Barnehagen prioriterer bøker og høytlesning, og digitale ressurser brukes først og fremst når de tilfører noe lek og analoge aktiviteter ikke kan gi alene – for eksempel digitale mikroskoper som lar barna utforske naturen på nært hold, lydopptak som synliggjør språk og fortelling, eller enkle roboter som inviterer til samarbeid og problemløsning. Når skjerm benyttes, skjer det alltid sammen med en voksen, i korte og målrettede økter, og aldri som tidsfordriv, trøst eller avledning.

De eldste barna får en begynnende forståelse av nettvett og digital dømmekraft, tilpasset alder og modenhet. Selv om barna i barnehagen har svært begrenset tilgang til internett, legger vi grunnlaget for en trygg og kritisk holdning til digitale medier, i tråd med rammeplanens føringer om begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Personalet skal:

- Prioritere lek, høytlesning, samtale og fysisk aktivitet, og bruke digitale verktøy med omhu slik at de ikke dominerer barnehagehverdagen.
- Sørge for at barn under to år ikke eksponeres for skjerm, og holde skjermbruk for de eldste barna på et minimum.
- Være aktivt til stede sammen med barna ved bruk av digitale verktøy, og støtte dem i å bli skapere mer enn konsumenter av digitalt innhold.
- Veilede barna i begynnende digital dømmekraft og kildekritikk i alderstilpasset form.
- Ivareta personvern og etisk bruk av digitale verktøy til enhver tid.

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» (Rammeplanen, s. 45)

Krav til verifisering:
Rammeplanen er under revisjon etter oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, blant annet når det gjelder digital praksis og høytlesning. Barnehagen vil oppdatere sin digitale praksis i tråd med nye nasjonale føringer så snart disse foreligger.

SAMARBEID MED FORELDRE OG EKSTERNE AKTØRER

Lovgrunnlag og rammeplan

Barnehagen skal, i nært samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Dette er fastslått i barnehageloven §1 og §2, som også pålegger barnehagen å bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og slik legge grunnlaget for barnas utvikling, livslange læring og aktive deltakelse i samfunnet. Rammeplanen utdyper at samarbeidet mellom barnehage og hjem alltid skal ha barnets beste som mål, og at foreldrene har rett til medvirkning både individuelt og gjennom formelle organer som foreldreråd og samarbeidsutvalg. «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven §1, Rammeplan for barnehagen)

Praktisk gjennomføring av foreldresamarbeid

Barnehagen legger til rette for et nært og tillitsfullt samarbeid med foreldrene, basert på gjensidig respekt og åpen kommunikasjon. Den praktiske gjennomføringen i hverdagen – daglig kontakt ved levering og henting, foreldresamtaler og foreldremøter – er nærmere beskrevet i Del 1. Foreldrene involveres i vurdering og tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet til det enkelte barn, og deres rett til medvirkning ivaretas gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg.

Formelle organer for samarbeid

Organ	Sammensetning og rolle
Foreldreråd	Består av alle foreldre/foresatte. Fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidrar til godt samarbeid.
Samarbeidsutvalg	Består av foreldre og ansatte med lik representasjon. Er rådgivende og samordnende for barnehagens virksomhet, og fastsetter blant annet årsplanen.

Rettigheter og plikter

- Foreldre har rett til informasjon og innsyn i forhold som gjelder eget barn, og skal involveres i vurderinger og tilrettelegging av barnehagetilbudet.
- Barnehagepersonalet har taushetsplikt om personlige forhold, og opplysningsplikt til barnevernet ved mistanke om omsorgssvikt eller mishandling.
- Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som overordnet mål, og barnehagen skal tilstrebe å unngå lojalitetskonflikter mellom hjem og barnehage.

Barnets rettigheter

Barnehagen skal sikre at barnets beste alltid er grunnleggende hensyn i alle avgjørelser, i tråd med både barnehageloven og FNs barnekonvensjon artikkel 3. Barn har også rett til å bli hørt og til å medvirke i saker som angår dem, tilpasset alder og modenhet.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

Barnehagen har et lovfestet ansvar for å samarbeide med andre instanser når det er nødvendig for å gi barn et helhetlig og samordnet tilbud. Dette er forankret i barnehageloven §2b, som pålegger barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) å samarbeide med andre tjenesteytere dersom det er nødvendig for barnets behov. Samarbeidet skal sikre at barn får tidlig og riktig hjelp, og at tilbudet tilpasses det enkelte barns forutsetninger og behov.

Ekstra bemanning og tverrfaglig samarbeid

Når enkeltbarn eller barnegrupper har behov for særskilt oppfølging, kan barnehagen få ekstra bemanning fra kommunen. Denne bemanningen består av kvalifiserte fagpersoner, som barnehagelærere eller miljøterapeuter, og inngår i det faste personalet. Spesialpedagoger og kontaktpersoner fra PPT veileder personalet for å sikre at hjelpen er tilpasset barnets utfordringer og behov. Dette er i tråd med barnehageloven kapittel VII og rammeplanens krav om tilrettelegging og inkludering i det allmennpedagogiske tilbudet.



Tidlig innsats

Barnehagen samarbeider med representanter fra PPT, helsestasjon, barnevern og innsatsteam for barn og unge. Sammen arbeider vi forebyggende og løsningsorientert med barns behov og utvikling, og skal sikre at hjelpetiltak settes inn så tidlig som mulig. Terskelen for samarbeid skal være lav, og målet er at både barn, foreldre og barnehage skal dra nytte av dette. Dette understøtter rammeplanens føringer om tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid for å fremme barns trivsel og utvikling.

Samarbeid med hjemmet

Barnehagen skal alltid involvere foreldrene når det er bekymring for et barns utvikling eller atferd. Foreldrene inviteres til møter der saken diskuteres, og de kan også selv ta opp bekymringer med barnehagen. Dette er i samsvar med barnehageloven § 1 og rammeplanens krav om nært samarbeid og forståelse med hjemmet, der barnets beste alltid skal være det grunnleggende hensynet. Foreldresamarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til individuell tilrettelegging av tilbudet, og at dialogen er preget av gjensidig tillit og respekt.

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI)

Barnehagen deltar i kommunens satsing på Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI), som skal sikre godt samarbeid på tvers av fagfelt og tidlig hjelp til barn og familier. Dette er i tråd med lovverkets krav om samordning og helhetlig tjenestetilbud til barn, og bidrar til at hjelpetiltak settes inn før utfordringer får utvikle seg.

Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og opplæringskontor

Barnehagen er praksisbarnehage for barnehagelærerstudenter fra Universitetet i Stavanger (UiS), og lærebedrift for barne- og ungdomsarbeiderfaget gjennom Dalane Tverrfaglige Opplæringskontor. Dette gir barnehagen tilgang til ny kunnskap og metoder, og bidrar til å utdanne fremtidens barnehagepersonell. Barnehageloven § 51 pålegger barnehageeier å stille barnehagen til disposisjon for slik praksisopplæring.

Internasjonalt samarbeid og samfunnsengasjement

I Eigerøy barnehage ønsker vi å gi barna forståelse for både nærmiljøet og verden de er en del av. Som en del av arbeidet med fagområdet Nærmiljø og samfunn, legger vi til rette for at barna får innsikt i hvordan mennesker lever og samarbeider på tvers av landegrenser, kulturer og livsvilkår.

Gjennom deltakelse i prosjektet Barnas bondegård – Farm for the Future støtter barnehagen bygging og drift av en bondegård i Tanzania. Barna får kjennskap til hvordan barn lever i andre deler av verden, og reflekterer over forskjeller og likheter i hverdag, mat, klima og skolegang. Dette gir verdifull erfaring med mangfold, solidaritet og globalt medansvar. Barna deltar i innsamlinger, samtaler og aktiviteter knyttet til prosjektet. De får se bilder, høre fortellinger og stille spørsmål. På denne måten bidrar prosjektet til å utvikle barnas demokratiforståelse, medfølelse og begynnende etiske refleksjon, slik Rammeplanen løfter frem under arbeidet med nærmiljø og samfunn. Gjennom dette arbeidet ønsker vi å gi barna en begynnende forståelse av hvordan de kan være med og gjøre en forskjell – både i sitt nærmiljø og som del av et større globalt fellesskap.

Forebygging og avdekking av vold og overgrep

Barnehagen deltar i Stine Sofie Barnehagepakke, et undervisningsprogram som styrker personalets kompetanse i å identifisere og handle ved mistanke om vold eller overgrep mot barn. På personalmøter gjennom året har vi gjennomgang av ulike tema for at hele personalet skal være kjent med prosedyrer for melding, kjennetegn, konsekvenser og barrierer. Samarbeidet med hjemmet er sentralt for å lykkes i dette arbeidet. Barnehageloven §46 pålegger alle som arbeider i barnehagen opplysningsplikt til barnevernet ved mistanke om alvorlig omsorgssvikt, og rammeplanen understreker personalets ansvar for å forebygge og oppdage slike forhold. Det blir gjennom året samlinger for de eldste om kropp og grenser for å styrke utsatte barn sin mulighet til å si ifra til en trygg voksen.

OVERGANGER I BARNEHAGEN: Fra hjem til barnehage, mellom avdelinger og til skolen

Overganger i barns liv er kritiske perioder som krever bevisst tilrettelegging og tett samarbeid mellom foreldre og barnehagepersonale. Dette gjelder særlig overgangene fra hjem til barnehage, mellom avdelinger og fra barnehage til skole. Disse overgangene er tydelig forankret i barnehageloven, rammeplanen og FNs barnekonvensjon, og skal alltid ivareta barnets beste.

Fra hjem til barnehage

Når barnet begynner i barnehagen, er det en stor overgang fra det trygge hjemme til et nytt miljø med ukjente voksne og barn. Rammeplanen understreker at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet får en trygg og god start. Dette innebærer å tilpasse rutiner, organisere tid og rom, og gi barnet tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Personalet skal følge barnet tett i tilvenningsperioden for å sikre tilhørighet og trygghet, slik at barnet kan leke, utforske og lære.

Barnehagen har plikt til å tilpasse tilvenningen etter barnets og familiens behov. Noen barn trenger lengre tid enn andre før de føler seg trygge. Foreldrenes aktive deltakelse og trygghet i tilvenningsperioden har stor betydning for hvor raskt barnet knytter seg til nye omsorgspersoner.

Overganger innad i barnehagen

Overgangen fra en avdeling til en annen er en viktig milepæl i barnets barnehageliv. I tråd med Rammeplan for barnehagen skal barnehagen bidra til at overganger oppleves som trygge, forutsigbare og meningsfulle for barna. Når barn skifter avdeling, legger vi vekt på å skape kontinuitet og sammenheng i hverdagen gjennom gode relasjoner, gradvis tilvenning og tett samarbeid mellom ansatte og foresatte.

Overganger innad i barnehagen skjer når barn skifter avdeling. Det blir nye voksne og en ny barnegruppe, noe som er et stort steg for barnet. Derfor forberedes overgangen over lang tid. Barna får mulighet til å bli kjent med sin nye avdeling, de voksne og de andre barna gjennom besøksdager og deltakelse i aktiviteter før overgangen finner sted. Dette gjør vi i vanlige hverdager, der vi åpner dørene og er felles på kjøkken eller på en eller to avdelinger om morgenen før frokost og på slutten av dagen.

På tirsdagene, der vi har møtedag, er barna vant til å være med andre voksne enn de som jobber på deres avdeling. Samtidig er vi ofte sammen i utetiden. Før sommerferien har vi interne innkjøringsdager, der barnegruppen det gjelder er på besøk på den nye avdelingen. Vi sender velkomstbrev til foreldrene til barna som skifter avdeling før sommerferien. Fra uke 32 begynner barna på ny avdeling, og foreldrene bruker god tid ved levering de første dagene.

I Eigerøy barnehage ser vi barnehagen som en helhet, og vi prøver å bli kjent med alle barna på huset. Personalet deler relevant informasjon om barnets interesser, erfaringer og behov for å sikre en helhetlig oppfølging. På denne måten støtter vi barnets trygghet, medvirkning og opplevelse av tilhørighet i det nye fellesskapet. Gjennom gode overgangsprosesser ønsker vi å styrke barnets selvstendighet, mestringsfølelse og tro på egne ressurser, samtidig som vi ivaretar barnets behov for omsorg, trygghet og stabile relasjoner.

Overgang fra barnehagen til skolen

Når barn skal begynne på skolen, legger vi vekt på gradvis tilvenning og god informasjonsflyt mellom barnehage, skole og foresatte. Vi ønsker å skape sammenheng i barnets hverdag gjennom kjente rutiner, trygge relasjoner og positive forventninger til den nye skolehverdagen.

I løpet av barnehageåret før skolestart får barna mulighet til å bli kjent med skolen gjennom ulike aktiviteter. Vi har besøksdager der barna får være på skolen, hilse på lærere og se skolegården. Barnehagen og skolen samarbeider om overgangssamtaler, der vi deler relevant informasjon om barnets interesser, ferdigheter og behov. Dette gjøres i tett dialog med foresatte.

I vår barnehage ser vi hele oppvekstløpet under ett. Vi er vant til å samarbeide med skolene i nærområdet, slik at barnet møter kjente ansikter og trygge overganger. Personalet legger til rette for at femåringene får egne samlinger for å forberede dem på hva som venter i skolen, og å styrke deres sosiale og emosjonelle utvikling før skolestart. De eldste gis tid sammen for å gi felles opplevelser som kan bidra til felleskap og tilhørighet. De eldste får tid sammen og gis rom til å strekke seg mot nye muligheter.

Juridisk og pedagogisk forankring

- Barnehageloven fastsetter at barnehagen skal samarbeide med hjemmet og skolen for å ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og danning.
- Rammeplanen gir utfyllende føringer for hvordan overganger skal håndteres, med vekt på trygghet, medvirkning og kontinuitet.
- FNs barnekonvensjon forplikter Norge til å sikre barnets beste i alle handlinger som berører barn, og til å gi barn rett til medvirkning og beskyttelse i overgangssituasjoner.

Slik omsetter vi dette i praksis i barnehagen

- Tilvenningsperioden fra hjem til barnehage utvides ved behov, og foreldrene får god informasjon og veiledning i forkant.
- Ved overgang mellom avdelinger tilrettelegges det for besøksdager, åpne dører og fleksibilitet, slik at barn og foreldre blir kjent med nye voksne og barn.
- Overgangen til skole forberedes gjennom samarbeid med skolen, førskoledager, fadderordning og overføringsmøter. Barnehagen gir informasjon om barnets styrker og behov til skolen, etter samtykke fra foreldrene.
- Barn og foreldre involveres aktivt i alle overgangsprosesser, og barnets stemme skal høres og tas på alvor.

Gjennom systematisk arbeid med overganger bidrar barnehagen til at alle barn møter nye situasjoner med trygghet, nysgjerrighet og tro på egne evner, i tråd med lovverk og rammeplan.



ANDRE TILBUD BARNA FÅR I EIGERØY BARNEHAGE

I tillegg til det ordinære pedagogiske tilbudet, tilbyr Eigerøy barnehage flere målrettede tiltak som støtter barnas helhetlige utvikling. Disse tiltakene er utviklet for å fremme barnas fysiske, sosiale og emosjonelle kompetanse, og er godt forankret i Rammeplan for barnehagen, barnehageloven og barnehagens egne satsningsområder. De gir verdifulle erfaringer som barna kan ta med seg videre i livet.

Svømmeopplæring

Barna i Eigerøy barnehage får tilbud om tilrettelagt svømmeopplæring, som en del av satsningen på helse, fysisk aktivitet og livsmestring:

- Tilbudet gjelder de eldste barna på Søra-avdelingen, og gjennomføres annenhver uke eller én gang per måned, avhengig av antall barn og praktiske forhold.
- Opplæringen ledes av barnehagens egen instruktør, Hanne Torgersen, som har relevant kompetanse og erfaring.
- Målsettingen er å styrke barnas trygghet og mestring i vann, samtidig som de tilegner seg grunnleggende svømmeferdigheter og bevegelseserfaringer.
- Dette er i tråd med Rammeplanens føringer om at barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle motoriske ferdigheter, kroppslig trygghet og glede ved fysisk aktivitet.

SELMA - Sosial og emosjonell utvikling og livsmestring

Avdeling Søra deltok i det nasjonale forskningsprosjektet SELMA, et samarbeid mellom forskere og barnehageansatte i perioden 2022 og 2023. Erfaringene herfra videreføres og jobbes med som en del av barnehagens praksis.

- Formålet med prosjektet er å utvikle og prøve ut pedagogiske metoder som styrker barns sosiale og emosjonelle kompetanse og gir dem verktøy for livsmestring.
- SELMA tar utgangspunkt i fem kjerneområder fra Rammeplanen: samspill, engasjement, livsglede, mestring og anerkjennelse.
- Gjennom dette prosjektet har personalet fått tilgang til en digital ressursbank og konkret metodestøtte for å fremme barnas evne til å forstå egne og andres følelser, inngå i positive relasjoner og håndtere utfordringer på en konstruktiv måte. Digital ressurs og faglitteratur brukes videre for å øke kompetansen til de ansatte.
- Det legger også til rette for forebyggende arbeid med barna som strever sosialt eller emosjonelt.
- Barna får delta i aktiviteter og samtaler som styrker empati, selvregulering, følelsesbevissthet og sosial forståelse.

Betydning for barnas utvikling

Disse tilleggstilbudene representerer en viktig utvidelse av barnehagens helhetlige pedagogiske arbeid og gir barna verdifulle erfaringer på flere utviklingsområder:

- Fysisk utvikling og helse: Svømmeopplæringen styrker barnas motorikk, koordinasjon og kroppslige trygghet, og legger grunnlaget for fysisk mestring og trivsel i vann.
- Sosial og emosjonell utvikling: SELMA-arbeidet gir barna økt evne til å forstå egne og andres følelser, utvikle vennskap, sette grenser og delta i fellesskapet på en god måte.
- Livsmestring og psykososial styrke: Begge tiltakene gir barna økt selvtillit, tro på egne evner og mestringsstrategier som er overførbare til andre situasjoner og faser i livet.

Disse satsningene styrker barnehagens rolle som en inkluderende, trygg og utviklingsfremmende arena, og de støtter opp under Rammeplanens krav om at barn skal møtes med respekt for sine behov, få medvirke aktivt og oppleve trygghet, mestring og mening i hverdagen.



PEDAGOGISK VURDERING OG UTVIKLINGSARBEID

Læringsmiljø og pedagogisk analyse

Læringsmiljø og pedagogisk analyse er et sentralt satsingsområde i norske barnehager og bygger på forskningsbasert kunnskap, nasjonale føringer og Rammeplan for barnehagen. Modellen har et systemteoretisk perspektiv og vektlegger at utfordringer i barnehagen ofte må forstås i lys av miljø og praksis, ikke bare hos det enkelte barn.

Hovedprinsipper i modellen

- Systemperspektiv: Modellen retter oppmerksomheten mot hvordan miljøet og de voksnes praksis kan påvirke barns trivsel og utvikling. Dette innebærer at man undersøker om det er forhold i barnehagens miljø, rutiner eller samspill som bidrar til utfordringer, fremfor å legge ansvaret på barnet alene.
- Observasjon og refleksjon: Ved bekymring rundt et barn, starter prosessen med observasjon og refleksjon. Det innhentes flere perspektiver – fra barnet selv, foreldre og personalet – for å forstå situasjonen helhetlig.
- Analyse og tiltak: LP-gruppen (Læringsmiljø og pedagogisk analyse-gruppe) identifiserer problemstillinger og opprettholdende faktorer, formulerer mål og setter inn målrettede tiltak mot de faktorene som er identifisert. Tiltakene evalueres systematisk over tid.

Slik fungerer prosessen:

1. Bekymring og samtykke: En ansatt deler sin bekymring med kolleger. Dersom det er enighet, tas saken opp med foreldrene og samtykke innhentes før videre behandling i LP-gruppen.
2. Problem- og målformulering: LP-gruppen og veisøker utarbeider en tydelig problemformulering og en ønsket målformulering, for eksempel: «Ola slår og de andre barna unngår ham» (problem) og «Ola er i lek med de andre barna» (mål).
3. Observasjon og kartlegging: Observasjoner og samtaler gjennomføres for å få et helhetlig bilde av situasjonen.
4. Analyse av opprettholdende faktorer: Gruppen reflekterer over hva som kan bidra til utfordringen, som lite inkluderende barnegruppe, lite voksen tilstedeværelse eller uklare regler.
5. Tiltaksutvikling og gjennomføring: Det settes inn tiltak mot 2–3 av de identifiserte faktorene, som gjennomføres systematisk over ca. 14 dager.
6. Evaluering: Effekten av tiltakene vurderes i LP-gruppen og justeres vedbehov.

Modellen er forankret i Rammeplan for barnehagen, som krever at barnehagen skal være en lærende organisasjon hvor det pedagogiske arbeidet planlegges, dokumenteres og vurderes systematisk.

Rammeplanen legger vekt på:

- Observasjon, dokumentasjon og refleksjon som grunnlag for utvikling av virksomheten.
- At barnehagen skal tilrettelegge for barnas trivsel, mestring og utvikling, og sikre at alle barn får et inkluderende og likeverdig tilbud.
- At vurderingsarbeidet skal involvere hele personalgruppen og bygge på barns og foreldres erfaringer og synspunkter.

Slik omsetter vi dette i praksis:

- Vi bruker LP-modellen for å analysere og forbedre læringsmiljøet, med fokus på systemet fremfor individet.
- Vi involverer foreldre aktivt i alle ledd av prosessen, fra bekymring til evaluering.
- Vi dokumenterer tiltak og vurderinger systematisk, med respekt for personvern.
- Vi samarbeider tverrfaglig for å sikre helhetlig støtte til barnet.
- Vi arbeider kontinuerlig med kompetanseheving og refleksjon i personalgruppen for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø for alle barn.

Organisering av LP-modellen:

- Kommunekoordinator: Hver kommune har en kommunekoordinator som er overordnet ansvarlig for kommunens satsning på LP-modellen og kontaktperson mot Læringsmiljøsenteret.
- LP-grupper: Faste grupper på 4 medarbeidere som møtes annenhver uke for å arbeide med en utfordring presentert av en veisøker. Representant fra PPT, Barnevern, Innsatsteam for barn og unge og Helsestasjon deltar så ofte de har anledning.

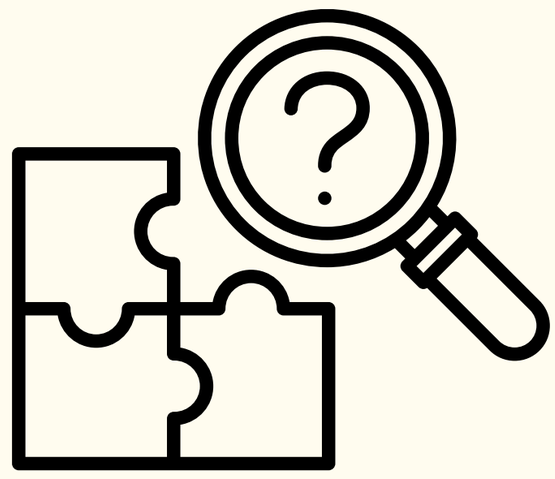

Analysemodell:

1. Problemformulering: Utfordringer eller problemer må være tydelige og konkrete. Det må være ukjent hvorfor det har oppstått avvik mellom ønsket og faktisk situasjon.
2. Målformulering: Målformuleringen gir retning på arbeidet og beskriver tilstanden når målet er nådd. Målene kan være lukkede (korte, klare og konkrete) eller åpne (mer retningsgivende og med rom for ulike tolkninger).
3. Informasjon: systematisk innhenting av relevant informasjon om utfordringene. Bruk konkrete og dokumenterbare metoder
4. Analyse og refleksjon: Identifisere faktorer som påvirker og opprettholder problemet. Bruk en sammenhengssirkel for å identifisere opprettholdende faktorer. Anvend de tre perspektivene: aktør-, individ- og kontekstperspektiv.
5. Utvikling av strategi og tiltak: Redusere betydningen av de opprettholdende faktorene. Tiltakene rettes mot de opprettholdende faktorene, ikke mot selve utfordringen.
6. Gjennomføring av valgte tiltak: Iverksette strategiene og tiltakene på en strukturert og nøyaktig måte.
7. Evaluering: Vurdere om utfordringene er redusert, om det har vært en positiv utvikling, og i hvilken grad målene er oppfylt.
8. Revidering: Hvis strategiene og tiltakene ikke har gitt ønskede resultater, må alle fasene i analysemodellen gjennomgås på nytt.

Ved å jobbe systematisk med LP-modellen over tid, kan barnehagen utvikle et felles fagspråk og en felles forståelse av forhold som har betydning for barnas trivsel og utvikling. Dette vil bidra til å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon



ALTERNATIV OG SUPPLERENDE KOMMUNIKASJON (ASK) - I BARNEHAGEN

ASK omfatter ulike metoder og hjelpemidler som støtter barn med kommunikasjonsvansker, enten de har språkforstyrrelser, talevansker, eller har mistet evnen til å kommunisere verbalt. ASK kan inkludere bruk av bilder, symboler, tegnspråk eller teknologi som talegenererende enheter. Målet er å sikre at alle barn har reelle muligheter til å uttrykke seg, kommunisere behov og delta aktivt i fellesskapet og samfunnet.



Lovforankring og rettigheter:

- **Barnehageloven § 39** gir barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale, rett til å bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen. Spesialpedagogisk hjelp skal inkludere nødvendig opplæring i bruk av ASK. Dette gir barn med kommunikasjonsvansker en lovfestet rett til tilrettelegging og opplæring i bruk av ASK i barnehagen.
- **Rammeplanens føringer:** Rammeplanen for barnehagen presiserer at alle barn, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter, skal ha mulighet til å medvirke og uttrykke seg i barnehagen. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk, inkludert tegnspråk og andre former for ASK. Dette innebærer at barnehagen skal tilrettelegge for at alle barn kan delta og uttrykke seg, og at barns rett til medvirkning gjelder også de som kommuniserer på andre måter enn tale.
- **FNs barnekonvensjon**, som er inkorporert i norsk lov, gir alle barn rett til å uttrykke seg, bli hørt og delta i samfunnet uavhengig av funksjonsnivå eller kommunikasjonsform. Særlig relevante artikler er:

o **Artikkel 12**: Barn har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som vedrører dem, og synspunktene skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.

o **Artikkel 23:** Funksjonshemmede barn har rett til et fullverdig og anstendig liv og til å delta aktivt i samfunnet, med rett til særskilt omsorg og støtte som fremmer deres integrering og personlige utvikling

Praktisk implementering av ASK i barnehagen

- Barnehagen har ansvar for å tilpasse det pedagogiske tilbudet slik at barn med behov for ASK får nødvendige hjelpemidler og opplæring.
- Det utarbeides individuelle planer, der det er nødvendig, i samarbeid med foreldre, PPT og andre relevante instanser for å sikre helhetlig og samordnet oppfølging.
- Personalet skal ha kompetanse og rutiner for å bruke ASK som en naturlig del av det daglige arbeidet. Dette kan innebære bruk av bilder, symboler, tegn-til-tale, tegnspråk eller teknologiske hjelpemidler som kommunikasjonstavler eller taleenheter.
- I Eigerøy barnehage er det etablert en egen ASK-gruppe som arbeider aktivt med å implementere ASK i hverdagen, slik at alle barn får en stemme og mulighet til å uttrykke seg på egne premisser.

ASK som del av barnehagens verdigrunnlag

ASK er et viktig verktøy for å sikre inkludering og likestilling for barn med kommunikasjonsvansker. Ved å tilrettelegge for ulike metoder og hjelpemidler innen ASK, bidrar barnehagen til å gi alle barn en stemme og muligheten til å delta i fellesskapet, i tråd med rammeplanen, barnehageloven og barns rettigheter. I Eigerøy barnehage integrerer vi ASK i hverdagen for å sikre at alle barn har tilgang til
effektive kommunikasjonsverktøy.

Vi bruker en rekke metoder, inkludert:

- Bilder og symboler: Vi bruker bilder og symboler for å hjelpe barna med å forstå og uttrykke seg.
- Tegnspråk: Vi bruker tegnspråk som et supplement til verbal kommunikasjon.
- Teknologiske hjelpemidler: Vi bruker talegenererende enheter og apper og støtter kommunikasjon (ved behov).

Fordeler med ASK:

- Inkludering: ASK bidrar til å skape et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta på lik linje.
- Språkutvikling: ASK støtter barnas språkutvikling ved å gi dem alternative måter å uttrykke seg på.
- Sosiale ferdigheter: ASK hjelper barn med å utvikle sosiale ferdigheter ved å gjøre det lettere for dem å kommunisere med jevnaldrende og voksne.
- Selvstendighet: ASK gir barn mulighet til å uttrykke sine ønsker og behov, noe som fremmer selvstendighet og selvtillit.

Progresjonsplan for fagområdene

Rammeplan for barnehagen – 2017 I Årsplan 2026 – 2027

Barnehagens fagområder skal sikre en helhetlig utvikling for alle barn, med progresjon tilpasset alder, modenhet og individuelle forutsetninger. Dette er forankret i rammeplanen for barnehagen, som pålegger personalet å planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere arbeidet i hvert fagområde systematisk. Nedenfor følger en strukturert progresjonsplan med vekt på personalets arbeidsmåter, vurdering og dokumentasjon, og hvordan barnas medvirkning ivaretas i praksis i hvert enkelt fagområde. For å sikre progresjon og sammenheng i det pedagogiske arbeidet beskrives lærings- og utviklingsmulighetene innenfor ulike aldersgrupper.

Aldersgrupper:

🌱 0–2 år (småbarn)	🌿 2–4 år (mellom)	🌳 4–6 år (storbarn)

Aldersinndelingen gir personalet et verktøy for å planlegge aktiviteter, læringsmiljø og erfaringer som i hovedsak er tilpasset barnas utviklingsnivå og behov på ulike trinn i barnehageløpet. Samtidig er det viktig å understreke at barns utvikling ikke følger et fast mønster. Barn utvikler seg i ulikt tempo og har forskjellige interesser, erfaringer, styrker og behov. Aldersgruppene skal derfor ikke forstås som faste kategorier eller forventninger til hva hvert enkelt barn skal mestre på et bestemt tidspunkt. De fungerer som veiledende beskrivelser av hvordan personalet kan legge til rette for progresjon gjennom hele barnehagetiden.

1. KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Responderer på stemme, ansiktsuttrykk og kroppsspråk • Opplever glede ved sang, rim og rytme • Viser interesse for bøker og bilder • Imiterer lyder og enkle ord • Opplever høytlesning som trygt og hyggelig	• Bruker ord og enkle setninger for å uttrykke seg • Deltar aktivt i sang, rim og regler • Forteller om egne opplevelser og hendelser • Leker med språk, lyder og ord • Viser interesse for bokstaver og tekst	• Gjenforteller historier og hendelser sammenhengende • Eksperimenterer med skrift, tegning og bokstaver • Bruker språket som redskap for tenkning og problemløsing • Forstår og bruker et variert og nyansert ordforråd • Viser interesse for skriftspråk og gjenkjenner bokstaver

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å gjenkjenne og bruke enkle ord til å mestre komplekse setninger og forstå ulike tekstformer. • Utvikle evne til å uttrykke følelser, meninger og erfaringer både verbalt og non-verbalt.	• Anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk. • Være bevisste språklige forbilder – unngå ironi og sarkasme. • Tilpasse språket til barnets utviklingsnivå og bruke konkreter og ASK ved behov. • Tilrettelegge for varierte språkerfaringer gjennom bøker, rim, regler, sanger, digitale løsninger og samtaler. • Legge til rette for at alle barn får delta i språkstimulerende aktiviteter og samtaler.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Observere og dokumentere språklig utvikling gjennom lydopptak, foto og skriftlige notater fra lek og samtaler. • Bruke kartleggingsverktøy (f.eks. TRAS) ved bekymring for å fange opp barn som trenger ekstra støtte. • Reflektere over observasjoner i personalmøter og justere tilbudet etter barnets faktiske behov. • Dokumentere hvilke tekster, sanger og aktiviteter som engasjerer barnegruppen mest.	• La barna velge hvilke bøker som leses høyt og hvilke sanger som synges. • Invitere barna til å lage egne fortellinger og dramatiseringer i lek og samling. • Ta barnas egne ord, uttrykk og spørsmål på alvor som utgangspunkt for samtaler. • La barna bestemme tema for rim, regler og språklige leker.

2. KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Utforsker kroppen gjennom bevegelse og sansing • Opplever glede ved fysisk aktivitet og lek • Utvikler grovmotorikk: kryper, går, klatrer • Smaker på og erfarer ulike matvarer • Tilegner seg grunnleggende kroppsvaner med voksenstøtte	• Videreutvikler motoriske ferdigheter: hopper, løper, balanserer • Deltar i organisert bevegelseslek ute og inne • Begynner å kjenne og respektere egne og andres grenser • Deltar i enkle matlagingsaktiviteter og måltidsfellesskap • Utvikler forståelse for hygiene og sunne vaner	• Mestrer utfordrende fysisk aktivitet og risikofylt lek • Har god kroppsbeherskelse, koordinasjon og motorisk kontroll • Kjenner til og respekterer egne og andres grenser • Forstår sammenhengen mellom mat, aktivitet og helse • Kan bidra aktivt i matlaging og forstår matens opprinnelse

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å bli kjent med egen kropp til å utvikle kroppsbeherskelse, forståelse for hygiene og sunne matvaner. • Utvikle bevissthet om egne og andres grenser.	• Aktivt støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og bevegelse, inne og ute. • Tilrettelegge for både grov- og finmotoriske aktiviteter. • Involvere barna i matlaging og samtaler om kosthold, matens opprinnelse og hygiene. • Skape trygge rammer for å utforske kropp og grenser, og fremme respekt for ulikheter.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Observere og dokumentere motorisk utvikling gjennom foto og video fra fri og organisert lek. • Vurdere om bevegelsesmiljøene ute og inne gir nok variasjon og utfordring for ulike aldersgrupper. • Notere barnas matpreferanser, allergier og deltakelse i måltidsaktiviteter – juster tilbudet deretter. • Gjennomgå observasjoner i personalmøter og vurdere om enkeltbarn trenger tilrettelagt motorisk støtte.	• La barna bestemme aktiviteter i utetiden – hva vil vi leke i dag? • Involvere barna aktivt i matlaging og valg av matretter der det er mulig. • Lytte til barnas signaler om hvile, tempo og egne grenser gjennom dagen. • La barna si fra når de ikke vil delta i en aktivitet – og respektere dette.

3. KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Responderer på musikk, sang og bevegelse med glede • Utforsker materialer som maling, leire og sand • Opplever estetiske inntrykk gjennom sansene • Imiterer enkle bevegelser i dans og lek • Opplever kulturuttrykk som fortelling og musikk	• Bruker ulike materialer og teknikker i skapende arbeid • Deltar i dans, drama og musikk med engasjement • Utvikler fantasi og kreativitet i lek og forming • Opplever og setter enkle ord på kunst og kulturuttrykk • Viser glede og stolthet over egne skaperverk	• Bruker varierte teknikker og materialer med bevissthet • Planlegger og gjennomfører eget skapende arbeid • Reflekterer over egne og andres kunstneriske uttrykk • Kjenner til ulike kunstformer og kulturtradisjoner • Opplever glede og tilhørighet gjennom kulturell deltakelse

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å utforske ulike materialer og uttrykksformer til å skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. • Utvikle forståelse for kulturelt mangfold.	• Tilby variert formingsmateriell og utstyr, og være forbilder i bruk av ulike teknikker. • Fokusere på prosessen fremfor resultatet – ikke korrigere barnas verk. • Tilrettelegge for musikk, dans, drama og digitale hjelpemidler. • Synliggjøre og utforske ulike kulturer sammen med barna.
🗒️ Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Dokumentere skapende prosesser med foto og video – med tydelig fokus på prosess, ikke produkt. • Samtale med barna om egne verk og notere refleksjonene som del av dokumentasjonen. • Vurdere om materialtilbudet er tilstrekkelig variert og om alle barn deltar i estetiske aktiviteter. • Presentere dokumentasjon fra kunstprosjekter for foreldre og bruke den i personalmøter.	• La barna velge egne uttrykksformer og materialer i skapende stunder. • Invitere barna til å bestemme tema og innhold i formings- og musikk-prosjekter. • La barna selv vise frem og forklare egne verk for gruppen – styrke opplevelsen av å bli sett. • Ta barnas ideer til dramatiseringer og rollelek inn som utgangspunkt for planlagte aktiviteter.

4. NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Opplever naturen gjennom sansene: tar på, lukter, ser • Erfarer enkle naturfenomener som vann, sand og vind • Møter dyr og planter på nært hold • Bruker enkle redskaper med hjelp fra voksne • Opplever glede ved å være ute i naturen	• Utforsker naturen og undrer seg over naturens mangfold • Eksperimenterer med vann, sand og naturmaterialer • Begynner å forstå årstidenes skifter og naturens endringer • Bruker enkle redskaper og teknologi i lek og aktivitet • Viser begynnende respekt for naturen og levende vesener	• Undersøker og reflekterer over naturfenomener og fysiske lover • Kjenner til dyr, planter og deres livssyklus • Forstår begynnende begreper om bærekraft og naturvern • Bruker teknologi og redskaper med bevissthet og formål • Lager konstruksjoner og løser praktiske problemer

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å oppleve og utforske naturen til å forstå sammenhenger i naturen og grunnleggende teknologiske prinsipper. • Utvikle respekt for naturen og forståelse for bærekraft.	• Legge til rette for naturopplevelser og utforskning av nærmiljøet året rundt. • Invitere til samtaler, refleksjon og eksperimentering med naturfenomener og teknologi. • Modellere og forklare bærekraftig praksis, som å rydde etter seg og ta vare på miljøet.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Dokumentere naturopplevelser gjennom foto, barnas tegninger og skriftlige observasjonsnotater. • Reflektere over hvilke naturfenomener og dyr barna er mest engasjerte i, og planlegge videre utfra dette. • Vurdere frekvens og kvalitet på uteturer – sørge for at alle årstider og naturmiljøer er representert. • Bruke dokumentasjonen aktivt i foreldrekommunikasjon for å synliggjøre faglig innhold i uteaktiviteter.	• La barna bestemme hvilke dyr, planter eller naturfenomener de vil lære mer om. • Invitere barna til å stille egne spørsmål og finne svar gjennom utforskning og eksperimenter. • La barna bidra i planleggingen av turer – hvor vil vi gå, hva vil vi se etter? • Ta med barnas funn (steiner, kongler, blader) inn i barnehagen som utgangspunkt for videre undring.

5. ANTALL, ROM OG FORM

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Opplever størrelser og former gjennom sansing og lek • Begynner å forstå enkle romlige begreper: oppe/nede, inn/ut • Leker med former, klosser og sorteringsmateriell • Erfarer mengde i daglige situasjoner (mer/ingen) • Oppdager enkle mønstre i omgivelsene	• Begynner å telle og forstår begrepet antall (1–10) • Sorterer og kategoriserer etter form, farge og størrelse • Bruker begreper som stor/liten, mange/få, tung/lett • Gjenkjenner enkle geometriske former • Opplever mønster og struktur i natur og hverdag	• Teller sikkert og forstår antall, mengde og rekkefølge • Løser enkle matematiske problemer med glede • Bruker matematiske begreper aktivt i hverdagen • Forstår og bruker begreper for tid, rom, mål og form • Viser utholdenhet og glede ved matematiske utfordringer

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å gjenkjenne former og telle til å utforske og løse enkle matematiske problemer. • Utvikle romforståelse og begrepsforståelse.	• Bruke matematiske begreper aktivt og reflektert i hverdagen. • Tilrettelegge for lek og utforskning med tall, former, mønstre, konstruksjonsleker og spill. • Stimulere barnas undring, nysgjerrighet og evne til problemløsning.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Observere og dokumentere barnas matematiske tenkning i hverdagssituasjoner og lek. • Notere hvilke begreper barna mestrer og hva de strever med – tilpass aktiviteter deretter. • Vurdere om matematikk er tilstrekkelig synliggjørt og integrert i lek, måltid og utetid. • Reflektere over observasjoner i personalmøter og planlegge målrettede matematiske aktiviteter.	• La barna selv oppdage og sette ord på matematikk i omgivelsene – ikke fortell, spør. • Invitere barna til å lage egne regler for spill og konstruksjonsaktiviteter. • Ta utgangspunkt i barnas egne spørsmål og undring rundt tall, mengde og former. • La barna velge hvilke spill og konstruksjonsmateriell de vil utforske.

6. ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Opplever omsorg, varme og nestekjærlighet i hverdagen • Merker og responderer på andres følelser • Erfarer grunnleggende normer gjennom voksnes handlinger • Opplever høytider og tradisjoner som noe trygt og hyggelig • Begynner å vise empati i enkle situasjoner	• Begynner å forstå enkle etiske begreper som rettferdig/urettferdig • Viser empati og omsorg for andre barn og voksne • Kjenner til noen tradisjoner og høytider • Undrer seg over enkle eksistensielle spørsmål • Forstår at det finnes ulike måter å leve på	• Reflekterer over egne og andres handlinger og følelser • Setter ord på verdier som vennskap, rettferdighet og omsorg • Kjenner til ulike religioner og livssyn representert i barnehagen • Stiller filosofiske spørsmål og reflekterer over svar • Viser respekt for mangfold og ulikhet i et fellesskap

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å bli kjent med grunnleggende verdier til å reflektere over etiske og eksistensielle spørsmål. • Utvikle respekt for ulike religioner, livssyn og filosofiske perspektiver.	• Formidle fortellinger, verdier og tradisjoner fra ulike religioner og livssyn. • Skape rom for samtaler, undring og refleksjon rundt eksistensielle spørsmål. • Markere relevante høytider og tradisjoner, og støtte barnas undring og spørsmål.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Dokumentere filosofiske samtaler og etiske dilemmaer som oppstår naturlig i lek og hverdag. • Reflektere over hvilke verdier og spørsmål barna er opptatt av, og bruke dette i planleggingen. • Vurdere om alle barns kulturelle og livssynsmessige bakgrunn er synliggjørt og verdsatt i hverdagen. • Notere og dele gode eksempler på barnas etiske refleksjon i personalmøter.	• Invitere barna til å stille egne spørsmål om liv, død, rettferdighet og vennskap i samlinger. • La barna bidra i utformingen av regler og normer for fellesskapet i barnehagen. • Ta barnas undring og eksistensielle spørsmål på alvor – ikke avfei dem, men utforsk sammen. • La barna bestemme hvilke tradisjoner og høytider som er viktige for dem å markere.

7. NÆRMILJØ OG SAMFUNN

🌱 0–2 år	🌿 2–4 år	🌳 4–6 år
• Kjenner til de nærmeste personene og det trygge miljøet • Utforsker det nære miljøet med trygg voksen til stede • Opplever at de er en del av et fellesskap i barnehagen • Reagerer på og viser interesse for omgivelsene • Erfarer enkle sosiale normer i hverdagen	• Kjenner til barnehagens nærmiljø og nære omgivelser • Begynner å forstå enkle samfunnsfunksjoner (butikk, brannbil) • Opplever lokale tradisjoner og merkedager • Forstår at det finnes ulike familier og levesett • Viser begynnende forståelse for demokratisk deltakelse	• Kjenner til nærmiljøets institusjoner og yrker • Forstår enkle samfunnsstrukturer og demokratiske prinsipper • Kjenner til lokale tradisjoner, kulturarv og samisk kultur • Forstår at alle er like mye verdt uavhengig av bakgrunn • Kjenner til barnekonvensjonen og egne grunnleggende rettigheter

📌 Mål for progresjon	👥 Personalets arbeidsmåte
• Fra å bli kjent med eget nærmiljø til å forstå samfunnets mangfold og egne muligheter til å påvirke. • Utvikle forståelse for demokrati, menneskerettigheter og kulturelt mangfold.	• Introdusere barna for ulike yrker, institusjoner og steder i nærmiljøet. • Legge til rette for besøk og utforskning av lokalsamfunnet. • Samtale om demokrati, likestilling, samisk kultur og menneskerettigheter. • Synliggjøre ulike familieformer og nasjonale minoriteter.
📋 Vurdering og dokumentasjon	**🗣️ Barns medvirkning i praksis**
• Dokumentere utflukter og møter med nærmiljøet gjennom foto, tegninger og barnas egne fortellinger. • Reflektere over hvilke steder og institusjoner barna kjenner til og ønsker å lære mer om. • Vurdere om demokrati og reell medvirkning er synlig og praktisert i barnas hverdag. • Bruke dokumentasjon fra nærmiljøaktiviteter aktivt i foreldresamtaler og årsplanen.	• La barna bestemme hvilke steder i nærmiljøet de vil besøke og utforske. • Invitere barna til å bidra i planleggingen av markeringer av lokale tradisjoner og høytider. • La barna si sin mening om regler, fellesskap og hva som er viktig i barnehagen. • Gjennomføre enkle barnemøter eller samlinger der barna kan komme med ønsker og forslag.

PRINSIPPER FOR PROGRESJON OG PERSONALETS ROLLE	
Planlegging og vurdering	Personalet planlegger for kontinuitet og progresjon i alle fagområder. Arbeidet vurderes og dokumenteres jevnlig gjennom observasjon, foto, video og skriftlige notater. Dokumentasjonen brukes aktivt i personalmøter for å reflektere over og justere det pedagogiske tilbudet. Vurderingsarbeidet skal involvere hele personalgruppa.
Barns medvirkning	Barnas interesser, erfaringer og synspunkter er utgangspunktet for valg av aktiviteter, temaer og arbeidsmåter. Medvirkning praktiseres daglig: barna inviteres til å velge, bestemme og bidra i planlegging og gjennomføring. Medvirkning tilpasses alder og modenhet – de yngste medvirker gjennom kroppsspråk og handling, de eldste gjennom ord og demokratisk deltakelse.
Helhetlig tilnærming	Fagområdene ses i sammenheng og integreres i lek, hverdagsaktiviteter og prosjekter. Personalet arbeider tverrfaglig og ser rammeplanen som en helhet. Arbeidsmåter tilpasses barnegruppen og det enkelte barn, og fagområdene veves naturlig inn i barnas hverdag.
Inkludering og tilrettelegging	Tilbudet tilpasses alle barn uavhengig av funksjonsnivå, språk eller bakgrunn. Personalet er bevisste på å inkludere alle og tilrettelegge for deltakelse og mestring. ASK, visuelle støttemateriell og differensiering brukes aktivt for å sikre at alle barn opplever progresjon og tilhørighet.

KILDER OG REFERANSER

Årsplanen bygger på følgende lover, forskrifter, konvensjoner og faglige kilder. Henvisningene er kontrollert mot Lovdata og Utdanningsdirektortatet (udir.no) i juni 2026.

Lover og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven), LOV-2005-06-17-64 – særlig §§ 1 og 2 (formål og innhold), § 2 b (samarbeid og samordning), § 3 (barns rett til medvirkning), § 4 (foreldreråd og samarbeidsutvalg), kapittel VII (spesialpedagogisk hjelp m.m., §§ (31–40), § 39 (barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon – ASK), § 46 (opplysningsplikt til barnevernet) og § 51 (øvingsopplæring).
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, FOR-2017-04-24-487.
- Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) med personvernforordningen (GDPR).

Rammeplan

- Utdanningsdirektoratet (2017): Rammeplan for barnehagen – innhold og oppgaver. (Under revisjon etter oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.)

FNs barnekonvensjon

- FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen, (1989), inkorporert i norsk rett – særlig artikkel 3 (barnets beste), artikkel 12 (rett til å bli hørt), artikkel 23 (barn med nedsatt funksjonsevne) og artikkel 29 (utdanningens formål og danning).

Faglige kilder, program og samarbeidsparter

- Tilknytningsteori: John Bowlby og Mary Ainsworth (trygg base og trygg havn).
- Positiv psykologi: Martin Seligman og Mihály Robert Csíkszentmihályi.
- LP-modellen (Læringsmiljø og pedagogisk analyse), Læringsmiljøsenteret, Universitetet i Stavanger.
- SELMA – forskningsprosjekt om barns sosiale og emosjonelle utvikling og livsmestring (2022–2023).
- Stine Sofie Barnehagepakke, Stine Sofies Stiftelse.– Farm for the Future / «Barnas bondegård» internasjonalt solidaritetsprosjekt (Tanzania).
- Folkehelseinstituttet (FHI): «Når må barnet være hjemme fra barnehagen». Helsedirektoratet: nasjonale skjermråd.
- PBL Mentor – Kidplan (kommunikasjonsløsning).
- Samarbeidsparter: PPT, helsestasjon, barnevern og kommunens innsatsteam for barn og unge; Universitetet i Stavanger (UiS); Dalane Tverrfaglige Opplæringskontor;
- Bedre Tverrfaglig Innsats(BTI).